

**VALSTYBĖS SIENOS APSAUGOS TARNYBOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS
VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS VADO**

**ĮSAKYMAS
DĖL SIENOS KONTROLĖS NUOSTATŲ PATVIRTINIMO**

2006 m. spalio 6 d. Nr. 4-706
Vilnius

Vykdydamas Valstybės sienos apsaugos tarnybos (toliau – tarnyba) 2006 m. pagrindinių priemonių plano, patvirtinto tarnybos vado 2005 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 4-698, 14 priemonę ir siekdamas organizuoti sienų stebėjimą ir tikrinimą kertant sieną taip, kaip reglamentuoja nuo š. m. spalio 13 d. įsigaliosiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 562/2006, nustatantis taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sieną, Bendrijos kodeksą (Šengeno sienų kodeksas, OL L 562, 2006 315):

1. T v i r t i n u Sienos kontrolės nuostatus (toliau – nuostatai, pridedama).

2. N u s t a t a u, kad:

2.1. šiais nuostatais vadovaujasi visi tarnybos centrinės įstaigos, teritoriniai ir kiti struktūriniai padaliniai, organizuojantys, kontroliuojantys ir (ar) vykduantys sienos stebėjimą ir tikrinimą kertant sieną tiek, kiek tai susiję su jų veiklos specifika;

2.2. atsižvelgiant į tarnybos teritoriniams ir kitiems struktūriniams padaliniams suteiktus įgaliojimus ir jų vykdomų funkcijų specifiką, šių padalinių vadovų motyvuotu prašymu tarnybos vadas gali patvirtinti jų įgaliojimus ir specifiką atitinkančias sienų stebėjimo ir tikrinimo kertant sieną planavimo, organizavimo ir vykdymo taisykles.

3. P a v e d u:

3.1. tarnybos centrinės įstaigos, teritorinių ir kitų struktūrinių padalinių vadovams per vieną mėnesį nuo šių nuostatų įsigaliojimo peržiūrėti esamus, parengti naujus ir patvirtinti šiuos nuostatus lydinčius teisės aktus:

3.1.1. Užkardos pareigūnų atliekamų tikrinimų dažnumo taisykles;

3.1.2. Stacionaraus stebėjimo posto darbo instrukciją (-as);

3.1.3. Vaizdo ir (ar) signalizacinių sistemų panaudojimo instrukciją (-as);

3.1.4. Pasienio tikrinimo posto (-ų) darbo instrukciją (-as);

3.1.5. Ginklų užtaisymo (ištaisymo) tam įrengtose vietose instrukciją;

3.1.6. Vietovių elementų sąlyginių pavadinimų, užkoduotų koordinacių, pareigybių ir pareigūnų atskirų veiksmų kodavimo palaikant radijo ryšį tvarkos aprašą.

3.1.7. Veiksmų pagal pavojaus signalą, gautą iš stebėjimo sistemos, ir kitus nustatytus signalus tvarkos aprašą;

3.1.8. Budėtojų pamainos darbo tvarkos taisykles;

3.1.9. Maitinimosi išlaidų piniginių kompensacijos mokėjimo Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos pareigūnams tvarkos aprašą;

3.1.10. Pareigūnų veiklos rezultatų apskaitos ir vertinimo taisykles.

3.2. Visagino pasieniečių mokyklos viršininkui nuostatus įtraukti į mokymo teminius planus ir programas.

4. P r i p a ž i s t u netekusiais galios:

4.1. tarnybos vado 2001 m. gruodžio 29 d. įsakymą Nr. 396 „Dėl Valstybės sienos apsaugos nuostatų patvirtinimo“;

4.2. tarnybos vado 2004 m. rugpjūčio 17 d. įsakymą Nr. 4-370 „Dėl Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos vado 2001 m. gruodžio 29

d. įsakymo Nr. 396 „Dėl Valstybės sienos apsaugos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“;

4.3. tarnybos vado 2005 m. liepos 1 d. įsakymą Nr. 4-389 „Dėl Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos vado 2001 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. 396 „Dėl Valstybės sienos apsaugos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ pakeitimo“;

4.4. tarnybos vado 2005 m. rugpjūčio 11 d. įsakymą Nr. 4-445 „Dėl Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos vado 2001 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. 396 „Dėl Valstybės sienos apsaugos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“;

4.5. tarnybos vado 2005 m. gruodžio 23 d. įsakymą Nr. 4-701 „Dėl Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos vado 2001 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. 396 „Dėl Valstybės sienos apsaugos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“.

5. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti tarnybos vado pavaduotojui-Štabo viršininkui.

6. Šis įsakymas įsigalioja nuo 2006 m. spalio 13 d.

TARNYBOS VADAS GENEROLAS

SAULIUS STRIPEIKA

PATVIRTINTA

Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie
Lietuvos Respublikos vidaus reikalų
ministerijos vado 2006 m. spalio 6 d. įsakymu
Nr. 4-706

SIENOS KONTROLĖS NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Sienos kontrolės nuostatai (toliau – nuostatai) reglamentuoja sienų stebėjimo ir tikrinimo kertant sieną planavimą, organizavimą ir vykdymą Valstybės sienos apsaugos tarnybos (toliau – tarnyba) centrinės įstaigos, teritoriniuose struktūriniuose ir kituose padaliniuose, organizuojančiuose ir įgyvendinančiuose tarnybos funkcijas nustatytame pasienio ruože sausumoje, Lietuvos Respublikos jūros rajono ir pasienio ruožo vidaus vandenyse.

2. Pagrindinės šiuose nuostatuose vartojamos sąvokos:

Užkardos veikimo teritorija – pasienio ruožo dalis, apribota: prie kaimyninės valstybės – Lietuvos Respublikos valstybės siena, į Lietuvos Respublikos teritorijos vidų – sandūromis, skiriamosiomis linijomis ir pasienio ruožo riba, bei kita teritorija, kurioje užkarda vykdo jai pavestas funkcijas.

Skiriamoji linija – skiria gretimų užkardų veikimo teritorijas.

Sandūra – skiriamosios linijos ir valstybės sienos susikirtimo taškas.

Pamainos darbas – užkardos vado suplanuota ir vykdoma užkardos veikimo teritorijoje pareigūnų veikla.

Pasienio sargyba – vienas ar daugiau pareigūnų, vykdančių jiems paskirtą tarnybinę užduotį.

Tarnybinė užduotis – nustatytą darbo laiką pasienio sargybai paskirta užduotis, kurioje nurodoma pasienio sargybos rūšis (rūšys), vykdymo vietos, maršrutai, laikas, pasienio sargybai skiriamos tarnybinės priemonės ir kiti su tuo susiję duomenys.

Tarnybinės priemonės – pasienio sargybų naudojama ginkluotė, tarnybinės transporto priemonės, datos spaudai, slidės, tarnybiniai šunys, ryšio, stebėjimo, signalizacijos ir kitos priemonės.

Valstybės sienos apsaugos objektai bei įrenginiai – pasienio juostoje ir už jos ribų esantys valstybės sienos ženklai, kontrolinė pėdsakų juosta, stebėjimo bokštai, pasienio patrulio takas, signalizacijos sistemos (kompleksai), inžinerinės užtvartos, atraminiai punktai.

Atraminis punktas – vieta, kurioje įrengtos patalpos ir kita infrastruktūra pasienio sargybų pareigūnams pailsėti, gaminti valgi, laikyti tarnybines priemones bei prireikus vadovauti pasienio sargyboms ir palaikyti ryšį su užkardos budėtoju ar užkardos pamainos vyresnioju.

Tarnybinės transporto priemonės – automobiliai, motociklai, mopedai, motorogės, dviračiai, laivai, kateriai, valtys, orlaiviai (sraigtasparniai, lėktuvai) ir kitos transporto priemonės.

Kitos šiuose nuostatuose vartojamos sąvokos apibrėžtos Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 562/ 2006, nustatančiame taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sieną, Bendrijos kodeksą (Šengeno sienų kodeksą) (toliau – Šengeno sienų kodeksas), Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsaugos tarnybos įstatyme ir kituose teisės aktuose.

3. Užkardos veikimo teritorijos sandūras ir veikimo teritoriją priskiria tarnybos vadas. Užkardų veikimo teritorijų skiriamąsias linijas pagal užkardų nuostatuose nurodytas sandūras nustato rinktinių vadai.

4. Tarnybos teritorinių ir kitų struktūrinių padalinių veiksmus pereinant į aukštesnius sienos apsaugos režimus (parengties pakopas), valstybės sienos apsaugą nepaprastosios ir karo padėties, ginkluotos gynybos (karo) metu ar kitų ekstremalių situacijų atvejais nustato atitinkami teisės aktai.

5. Rengiant užkardos veikimo teritorijos schemą, stacionarių stebėjimo, pasienio tikrinimo

postų, atraminių punktų darbo instrukcijas bei pildant kitus šiuose nuostatuose nustatytus dokumentus, naudojami šių nuostatų 1 priede nurodyti sutrumpinimai. Jei dokumente naudojami papildomi sutrumpinimai, nenurodyti šių nuostatų 1 priede, sutrumpinimų reikšmės turi būti pateiktos dokumente. Sutartiniai ženklai, naudojami rengiant žemėlapius, lenteles, schemas, planus ir kitus grafinius dokumentus, nustatomi tarnybos vado įsakymu.

II. SIENOS KONTROLĖS PLANAVIMAS IR ORGANIZAVIMAS

6. Sienos kontrolės planavimas – užkardų vadų kryptinga veikla, skirta organizuoti sienų stebėjimą, tikrinimą kertant sieną, vykdyti kitus sienos kontrolei keliamus tikslus bei uždavinius.

7. Sienos kontrolės planavimą ir organizavimą užkardos veikimo teritorijoje sudaro:

- 7.1. padėties užkardos veikimo teritorijoje įvertinimas;
- 7.2. mėnesio pamainų grafiko sudarymas;
- 7.3. pasienio sargybų pamainos darbo plano sudarymas;
- 7.4. pamainos tarnybinių žiniaraščių pildymas.

PADĖTIES UŽKARDOS VEIKIMO TERITORIJOJE ĮVERTINIMAS

8. **Padėties užkardos veikimo teritorijoje įvertinimas** – tai užkardos vado rizikos analize grindžiama veikla, kurios metu vertinama operatyvinė situacija užkardos veikimo teritorijoje, prognozuojami galimi sienos kontrolės tvarkos pažeidimai, numatomi šių pažeidimų užkardymo ir prevencijos veiksmai. Vertindamas padėtį užkardos veikimo teritorijoje, užkardos vadas:

8.1. parengia du užkardos veikimo teritorijos schemas (žemėlapių) egzempliorius, kuriuos teikia tvirtinti rinktinės vadui. Vienas užkardos veikimo teritorijos schemas (žemėlapių) egzempliorius saugomas pas užkardos vadą, kitas iškabinamas užkardos budėtojo patalpoje. Schemoje nurodoma:

8.1.1. valstybės siena ir jos ženklai, valstybės sienos apsaugos zonos riba, pasienio ruožo riba ir jos ženklai, orlaivių skrydžiams nustatyti oro keliai;

8.1.2. užkardos veikimo teritorijos sandūros ir skiriamosios linijos;

8.1.3. užkardos dislokacijos vieta, sienos perėjimo punktai, valstybės sienos apsaugos objektai ir įrenginiai;

8.1.4. policijos, muitinės ir kaimyninės valstybės sienos apsaugos institucijų, saugančių analogišką valstybės sienos ruožą, padalinių išdėstymas;

8.1.5. gyvenvietės, geležinkelio ir autobusų stotys, oro uostai (aerodromai), uostai, laivų priplaukos, krantinės ir kitos bazavimosi vietos;

8.1.6. nepraeinami (nepravažiuojami) valstybės sienos ruožai;

8.1.7. keliai, kurie gali būti naudojami pasienio sargyboms pristatyti iš užkardos į tarnybos vietas, patruliuoti ir sąveikai tarp pasienio sargybų užtikrinti;

8.1.8. užkardos veikimo teritorijos suskirstymas į kvadratus, atskirų vietų ar objektų sąlyginiai pavadinimai, kiti reikalingi duomenys.

Užkardos veikimo teritorijos schema naudojama priimant sprendimą dėl sienos kontrolės organizavimo ir vykdymo, esant tarnybiniam būtinumui, ji gali būti patikslinta;

8.2. išsiaiškina aplinkybes ir veiksnius, galinčius turėti įtakos sienos kontrolės organizavimui:

8.2.1. vietovės prie valstybės sienos pobūdį;

8.2.2. judėjimo per sienos perėjimo punktus intensyvumą;

8.2.3. ūkinės, komercinės ir kitokios veiklos pasienio ruože ir valstybės sienos apsaugos zonoje pobūdį;

8.2.4. kitų tarnybos, rinktinės padalinių panaudojimo galimybes sienos kontrolei užkardos veikimo teritorijoje;

8.2.5. sąveikos su gretimomis užkardomis sąlygas;

8.2.6. sąveikos sąlygas bei bendradarbiavimo galimybes su kaimyninės valstybės sienos

apsaugos institucijų padaliniais;

8.2.7. bendradarbiavimo su policijos, muitinės ir kitų valstybės institucijų teritoriniais padaliniais bei vietos savivaldos institucijomis galimybės;

8.2.8. galimybės pasinaudoti pasienio ruožo gyventojų, kitų asmenų pagalba;

8.2.9. užkardos aprūpinimą, turimą personalą ir tarnybines priemones;

8.2.10. per paskutinius 2-3 mėnesius užkardos veikimo teritorijoje užfiksuotus valstybės sienos kirtimo, pasienio teisinio režimo, sienos perėjimo punktų veiklos taisyklių ir kitų teisės aktų pažeidimų padarymo būdus, vietas, laiką ir kitas aplinkybes;

8.3. vadovaudamasis tarnybos vado ir rinktinės vado įsakymais bei nurodymais, atsižvelgdamas į užkardos pamainos vyresniųjų pranešimus, tarnybos kontrolės rezultatus, rinktinės Operatyvinės veiklos skyriaus specialistų pateiktą bei kitą gautą informaciją, surašo padėties užkardos veikimo teritorijoje įvertinimo išvadas (toliau – padėties įvertinimo išvados) Padėties užkardos veikimo teritorijoje įvertinimo knygoje, kurioje nurodo:

8.3.1. tikimas (prognozuojamas) neteisėto valstybės sienos kirtimo kryptis, vietas ir būdus;

8.3.2. pagrindinių pastangų sutelkimo kryptis ir vietas (gali būti nurodomi labai pažeidžiami, pažeidžiami ir mažai pažeidžiami sektoriai ar pan.), laiką (poilsio ir švenčių dienos, tamsus paros laikas ir pan.), veiksmų taktinius būdus (pvz., patruliavimas pėsčiomis ir tarnybinių šunų panaudojimas);

8.3.3. skiriamų pasienio sargybų skaičių, rūšis;

8.3.4. kaip panaudoti užkardos turimas tarnybines priemones ir valstybės sienos apsaugos objektus bei įrenginius;

8.3.5. prognozuojamus padėties užkardos veikimo teritorijoje pakitimus ir pasienio sargybų tarnybinių užduočių tikslinimo tvarką;

8.3.6. ekstremalių situacijų atvejais vykdomas priemonės;

8.3.7. kitas priemonės, kurios užtikrintų sėkmingą tarnybinės užduoties vykdymą.

8.4. Padėties įvertinimo išvadų punktai yra numeruojami, pvz.:

Padėties _____ užkardos veikimo teritorijoje įvertinimo išvados, 200_ - __ - __ Nr.

1. Tekstas

2. Tekstas

18. Tekstas

Užkardos vadas

(laipsnis)

(parašas)

(vardas, pavardė)

8.5. padėties užkardos veikimo teritorijoje įvertinimo išvados tikslinamos kiekvieną mėnesį. Tikslinimo tvarka:

8.5.1. jei išvados papildomos nauju punktu, sakiniu (sakiniais), tai tikslinamo punkto pabaigoje skliausteliuose įrašoma taip: (*papildyta 2006-09-28*). Išvadų pabaigoje įrašomas tikslinamo punkto numeris, nurodoma patikslinimo data ir iš naujos eilutės įrašomas papildymas. Papildymas patvirtinamas užkardos vado parašu, pvz.:

6 punkto papildymas, 2006-09-28

Stacionarią techninio stebėjimo įrangą Tabariškių st. b. naudoti tamsiu paros metu tarnybos užduotyse nurodytu laiku.

Užkardos vadas

(laipsnis)

(parašas)

(vardas, pavardė)

8.5.2. išvadų punkte gali būti keičiamas sakiny s ar sakiniai. Šiuo atveju sakiny s (sakiniai) perbraukiamas (perbraukiami), tikslinamo punkto pabaigoje skliausteliuose įrašoma taip: (*pakeista, 2006-09-28*). Išvadų pabaigoje įrašomas tikslinamo punkto numeris, nurodoma patikslinimo data ir iš naujos eilutės įrašomas pakeitimas. Pakeitimas patvirtinamas užkardos vado parašu, pvz.:

3 punkto 2 sakinio pakeitimas, 2006-09-28

Pagrindines pastangas sutelkti prie valstybės sienos ruožų tarp VSŽ XXXX-XXXX.

Užkardos vadas

(laipsnis)

(parašas)

(vardas, pavardė)

8.5.3. jei tikslinimo metu papildymų ir pakeitimų nepadaryta, apie tai įrašoma žurnale, pvz.:

Patikslinta 2006-09-28, papildymų ir pakeitimų nėra

Užkardos vadas

(laipsnis)

(parašas)

(vardas, pavardė)

8.6. su padėties įvertinimo išvadomis ir jų patikslinimais pasirašytinai supažindina užkardos vado pavaduotoją (-us), Sargybų būrio vyresnįjį (-iuosius) specialistą (-us) ir pareigūnus, skiriamus užkardos pamainos vyresniaisiais ir budėtojais (pasienio tikrinimo posto pamainos vyresniaisiais, pasienio tikrinimo postas budėtojais). Kitiems užkardos pareigūnams padėties įvertinimo išvados skelbiamos užsiėmimų ir instruktažų (prieš pasienio sargyboms išvykstant vykdyti tarnybos užduotis) metu.

8.7. pasikeitus padėčiai užkardos veikimo teritorijoje iš esmės, gavus naują rinktinės vado įsakymą dėl valstybės sienos kontrolės – parengia naujas padėties įvertinimo išvadas.

9. Padėties užkardos veikimo teritorijoje įvertinimo knyga saugoma pas užkardos budėtoją.

MĖNESIO PAMAINŲ GRAFIKAS

10. Mėnesio pamainų grafikas (toliau – pamainų grafikas) (2 priedas) – pareigūnų veiklai planuoti – vykdyti užkardai (kitam tarnybos teritoriniam struktūriniam ar rinktinės struktūriniam padaliniui) pavestas sienos kontrolės ar operatyvaus valdymo funkcijas – dokumentas. Pamainų grafikas sudaromas vienam mėnesiui, jame nurodoma:

10.1. 2 grafoje – pareigos;

10.2. 3 grafoje – pareigūno vardas, pavardė, pareigūnui darbo laiko apskaitos žiniaraštyje sutektas numeris,

10.3. 4 grafoje – įrašomos darbo valandos, kurios suplanuotos pareigūnui einamojo mėnesio pamainų grafike, virš Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atitinkamam metų mėnesiui patvirtinto mėnesio darbo valandų skaičiaus (toliau -norma);

Punkto pakeitimai:

Nr. [4-969](#), 2006-12-29, Žin., 2007, Nr. 2-114 (2007-01-06); Žin., 2007, Nr. 4-0 (2007-01-11), i. k. 106231SISAK0004-969

10.4. 5 grafoje – planuojamas darbo valandų skaičius per mėnesį (viršutinė eilutė) ir faktinis darbo valandų skaičius per mėnesį (apatinė eilutė);

10.5. 6 grafoje – mėnesio darbo valandų skaičius, patvirtintas Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atitinkamam metų mėnesiui;

Punkto pakeitimai:

Nr. [4-969](#), 2006-12-29, Žin., 2007, Nr. 2-114 (2007-01-06); Žin., 2007, Nr. 4-0 (2007-01-11), i. k. 106231SISAK0004-969

10.6. 7 grafoje – faktiškai per mėnesį suplanuotų darbo valandų suma (5 grafos viršutinėje eilutėje suplanuotų darbo valandų suma);

Punkto pakeitimai:

Nr. [4-969](#), 2006-12-29, Žin., 2007, Nr. 2-114 (2007-01-06); Žin., 2007, Nr. 4-0 (2007-01-11), i. k. 106231SISAK0004-969

10.7. 8 grafoje – pareigūno planuojamų viršvalandžių likutis (viršvalandžiai apskaičiuojami iš faktiškai suplanuotų valandų skaičiaus (7 grafa) atėmus mėnesio darbo laiko normą (6 grafa) ir

pridėjus viršvalandžius, nurodytus 4 grafoje (jei jie nebuvo išlyginti per einamąjį mėnesį).

11. Planuojamas tarnybos laikas žymimas kiekvienam pareigūnui skirtoje 5 grafos viršutinėje eilutėje. 5 grafos skiltyse žymima tarnybos pradžia ir trukmė valandomis per parą (pvz., 20.00/4). Jei tarnyba tęsiama kitą parą, kitai parai skirtoje skiltelėje rašomas tik valandų skaičius (pvz., -/8). Jei pareigūnas turi atvykti ne į užkardą, o į sienos perėjimo punktą ar kitą tarnybos vykdymo vietą, rašomas sutartinis šios vietos pavadinimas (pvz., 20.00K/4), o pastabose nurodomi sutartiniai atvykimo vietos žymėjimai (pvz., K – *Kenos sienos perėjimo punktas*). 5 grafos vidurinės eilutės skiltyse įrašomi pamainų grafiko pakeitimai, apatinės eilutės skiltyse – faktiškai dirbtas laikas. Vidurinę eilutę gali pildyti tik užkardos vadas ar jo pavaduotojai (užpildžius eilutę – tai patvirtinama užkardos vado ar pavaduotojo parašu), apatinės eilutės skiltis užpildo užkardos pamainos vyresnysis, užbaigdamas tarnybą.

12. Neatvykimai į tarnybą (atostogos, komandiruotės ir kt.) žymimi darbo laiko apskaitos žiniaraščio sutartiniais žymėjimais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar kitos įgaliosios institucijos nustatyta tvarka.

13. Sudarydamas pamainų grafiką, užkardos vadas privalo:

13.1. suplanuoti tarnybinių užduočių vykdymui reikiamą pareigūnų skaičių pamainoje (numatyti reikiamą pareigūnų, turinčių teisę dirbti su atitinkama įranga, tarnybinėmis priemonėmis (pvz., datos spaudais ir pan.), skaičių);

13.2. numatyti valandas kasmetinėms ir kitoms atostogoms, privalomam mediciniam patikrinimui, profesiniam koviniam parengimui, komandiruotėms;

13.3. numatyti darbuotojams, kurie praėjusį mėnesį dirbo viršvalandžius, papildomas poilsio dienas už darbą virš normos.

14. Sudarytą pamainų grafiką pasirašo užkardos vadas, tvirtina rinktinės vadas. Rinktinės vadas savo įsakymu gali įgaluoti užkardos vadą tvirtinti pamainų grafikus. Tokiais atvejais pamainų grafikus sudaro ir pasirašo užkardos vado pavaduotojas.

15. Patvirtintas pamainų grafikas paskelbiamas viešai informaciniame stende. Užkardos pareigūnai su pamainų grafiku supažindinami prieš penkiolika kalendorinių dienų iki jo įsigaliojimo.

16. Užkardos budėtojas ar užkardos pamainos vyresnysis, gavę pranešimą apie numatomą pareigūno neatvykimą į tarnybą, informuoja apie tai užkardos vadą ir apie neatvykimą į tarnybą pažymi pamainų grafiko apatinėje eilutėje.

17. Siekdamas išsamesnės pareigūnų paskirstymo į tarnybą analizės, rinktinės vadas savo įsakymu gali nustatyti papildomus pamainų grafiko rekvizitus.

PASienio SARGYBŲ PAMAINOS DARBO PLANAS

18. Pasienio sargybų pamainos darbo planas (toliau – pamainos darbo planas) (3 priedas) – dokumentas, kuriame surašomas užkardos vado sprendimas dėl sienos kontrolės 12, 24 valandoms ar kitam rinktinės vado įsakyme dėl sienos kontrolės nustatytam laikotarpiui. Pamainos darbo planas sudaromas iki planuojamo laikotarpio pradžios, darbo plano lentelės grafose nurodoma:

18.1. pirmoje – lentelės eilutės numeris;

18.2. antroje – sargybos pareigūnų vardas ir pavardė (pirmasis įrašomas sargybos vyresnysis);

18.3. trečioje grafoje – pasienio sargybos radijo ryšio šaukiniai. Jei pasienio sargybai skiriama keletą radijo stočių su skirtingais šaukimais, šalia skliausteliuose įrašomas eilutės, kurioje įrašyta pareigūno (kuriam priskiriama radijo stotis su šiuo šaukiniu) pavardė, numeris, pvz., *Šalčia-2 (11)*;

18.4. ketvirtoje – pasienio sargybai skiriamos tarnybinės priemonės ir jų skaičius (pvz., apie žiūronus rašoma – *žiūr.-2*);

18.5. penktoje ir šeštoje – laiko intervalo pradžia ir pabaiga;

18.6. septintoje – pasienio sargybos rūšis (per nurodytą laiko intervalą);

18.7. aštuntoje – pasienio sargybos tarnybinės užduoties vykdymo vieta ar maršrutas per

nurodytą laiko intervalą. Maršrutas nurodomas pagal maršruto taškus (pradinis, galutinis, jei reikia, ir tarpiniai). Vietos ir maršruto taškai nurodomi pagal kvadratų, valstybės sienos ženklų numerius, gyvenamųjų vietovių pavadinimus, sienos perėjimo punktų, stebėjimo bokštų ir kitų stacionarių tarnybos vietų pavadinimus, pvz., kv. E89, VSŽXXXX, Šaškių st. b., kv. E89-kv. K71, Šalčininkų SPP;

18.8. pildant lentelę, eilutės su įrašais apie vieną pasienio sargybą atskiriamos storesne linija nuo eilučių su įrašais apie kitą pasienio sargybą.

18.9. po lentele nurodoma informacija, reikalinga pasienio sargybų sąveikai užtikrinti (kuri pasienio sargyba kuriai turi pagal iškvietimą nuvykti suteikti pagalbą, kinologo pagalbos suteikimo galimybės ir kt.). Pasienio sargybos įvardijamos jų šaukiniais.

19. Pamainos darbo planą pasirašo užkardos vadas.

20. Pasikeitus padėčiai užkardos veikimo teritorijoje, galimybei skirti planuotą pareigūnų skaičių (neatvykimai į tarnybą, susirgimai tarnybos metu ir pan.) ar turimų tarnybinių priemonių panaudojimo galimybėms (gedimai ir pan.), pamainos darbo planą gali pakeisti užkardos vadas, jo pavaduotojas, jų nesant – užkardos pamainos vyresnysis (apie pakeitimus pranešama užkardos vadui ar jo pavaduotojui).

21. Keisdamas pamainos darbo planą, užkardos vadas, jo pavaduotojas (užkardos pamainos vyresnysis) keičiamas lentelės eilutes, skiltis ar įrašus perbraukia viena linija ir šalia pasirašo, o po lentele nustatytoje vietoje įrašo pakeitimus, pakeitimų įrašymo laiką, priežastis ir pasirašo. Jeigu pakeitimų yra daug, gali būti pildomas naujas pamainos darbo plano blankas.

22. Užkardos vadas, skirdamas pareigūnus į pasienio tikrinimo postus ir kitas pasienio sargybų rūšis, atsižvelgia į pareigūnų žinias, praktinius sugebėjimus bei asmenines savybes, o skirdamas kinologus – ir į tarnybinių šunų paruošimo lygį.

PAMAINOS TARNYBINIAI ŽINIARAŠČIAI

23. **Tarnybinis žiniaraštis** (toliau – žiniaraštis) yra ataskaitinis dokumentas apie pasienio sargybai paskirtos tarnybinės užduoties vykdymo eigą, kuriame įrašoma pasienio sargybai pamainos darbo plane nustatyta tarnybinė užduotis.

24. Nustatomi A formos (skirti pasienio tikrinimo postams) (4 priedas) ir B formos (skirti kitoms pasienio sargyboms) (5 priedas) žiniaraščiai. Jei pasienio sargyba tik dalį darbo laiko veikia kaip pasienio tikrinimo postas (pvz., sienos perėjimo punkte, dirbančiame ne visą parą), o kitą darbo laiko dalį – kaip patrulis ar kita pasienio sargyba, išduodamas B formos žiniaraštis, prie kurio pridedamas lapas su A formos žiniaraščio statistinių duomenų lentele.

25. Užduotį žiniaraštyje, vadovaudamasis pamainos darbo planu, įrašo užkardos vadas arba jo pavedimu pareigūnas, atsakingas už tarnybinių dokumentų apskaitą, arba užkardos (sienos perėjimo punkto) pamainos vyresnysis. Pareigūnas, vedantis instruktažą, prieš instruktažą patikrinęs, ar žiniaraštyje įrašyta tarnybinė užduotis atitinka pamainos darbo planą, pasirašo žiniaraštyje. Pasirašytą žiniaraštį užkardos budėtojas išduoda sargybos vyresniajam. Jei pareigūnai atvyksta ne į užkardą, o į sienos perėjimo punktą ar kitą nurodytą pamainos darbo plane vietą, žiniaraščių pateikimo sargybų vyresniesiems tvarką nustato užkardos vadas.

26. Žiniaraščio I skyriaus (Užduotis pasienio sargybai) lentelės grafos pildomos kaip ir pasienio sargybų pamainos darbo plano grafos. Po lentele įrašomos sąveikaujančios pasienio sargybos, kurioms pagal iškvietimą reikės padėti sulaikyti pažeidėjus ar suteikti kitokią pagalbą (rašoma *Dengiama* (-os) ir pasienio sargybos ar sargybų šaukinį (-ius)) ir kurias prireikus kviesti į pagalbą (rašoma *Dengianti* (-čios) ir pasienio sargybos ar sargybų šaukinį (-ius)), bei kiti nurodymai.

27. Žiniaraščio II skyrius (Tarnybinės užduoties vykdymo eiga) A formos lentelėje įrašomas darbo vietos ar užduoties, kurią atlieka kiekvienas pasienio sargybos pareigūnas nurodytu laiku, sutartinis pavadinimas (nustatytas pasienio tikrinimo posto darbo instrukcijoje).

28. B formos lentelėje viršutinės eilutės skiltyse nurodoma pasienio sargybos ar pareigūno atliktos užduoties rūšis, apatinės – užduoties vykdymo vieta. Duomenis sargybos vyresnysis turi

įrašyti iki nurodyto laiko intervalo pradžios.

29. Užbaigęs darbą, kiekvienas pareigūnas sutikrina, ar duomenys apie jo atliktas užduotis yra teisingi, ir pasirašo.

30. Žiniaraščio UI skyriuje tikrintojai įrašo pasienio sargybos tikrinimo rezultatus.

31. Žiniaraščio IV skyriuje sargybos vyresnysis rašo apie įvykius ir užduoties vykdymo rezultatus, pastabas bei informaciją, kuri jam reikalinga vadovauti pasienio sargybai.

32. Žiniaraščio V skyriuje sargybos vyresnysis (jūros sienos perėjimo punktuose – užkardos budėtojas), atsižvelgęs į tarnybinių užduotį, įrašo nustatytos formos statistinius duomenis.

33. Užbaigęs vykdyti tarnybinių užduotį, sargybos vyresnysis (jūros sienos perėjimo punktuose – užkardos budėtojas) užpildytą žiniaraštį perduoda užkardos budėtojui.

34. Pamainos darbo planai ir žiniaraščiai (toliau – tarnybiniai dokumentai) pildomi kompiuteriu arba ranka. Tarnybos vado sprendimu tarnybiniai dokumentai nustatyta tvarka gali būti įslaptinti. Tokiais atvejais jų rengimas, įforminimas, registravimas, siuntimas, gabenimas, gavimas, dauginimas bei saugojimas vykdomas įslaptintos informacijos administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

35. Nustatyta tvarka užpildytus tarnybinių dokumentų blankus saugo užkardos vadas ar jo paskirtas pareigūnas, atsakingas už tarnybinių dokumentų apskaitą.

36. Tarnybiniai dokumentai registruojami Tarnybinių dokumentų apskaitos registre (6 priedas). Tarnybinių dokumentų blankai yra išduodami užkardos budėtojui pagal Tarnybinių dokumentų apskaitos registrą. Apie gautus tarnybinius dokumentus užkardos budėtojas įrašo Budėjimo priėmimo ir perdavimo knygoje, pvz., „2006-01-01, pasienio sargybų pamainos darbo planą Nr. _____ ir tarnybinius žiniaraščius Nr. _____, _____ gavau“. Keičiantis užkardos budėtojams, perduodamų tarnybinių dokumentų numeriai yra įrašomi pranešime apie budėjimo priėmimą ir perdavimą budėjimo priėmimo ir perdavimo knygoje.

37. Tarnybiniai dokumentai gali būti perduodami užkardos budėtojui užantspauduotame voke, ant kurio užkardos vadas įrašo „Tarnybiniai dokumentai. Voką atplėšti 200_-_____, _____.____ val.“ ir pasirašo. Šiuo atveju užkardos budėtojas budėjimo priėmimo ir perdavimo knygoje įrašo: „200_-_____-____ voką su tarnybiniais dokumentais, skirtą atplėšti 200-_____-____, _____.____ val., gavau.“, o nustatytu laiku atplėšęs voką įrašo: „200_-_____-____, _____.____ val. voką su tarnybiniais dokumentais atplėšiau, Pasienio sargybų darbo planas Nr. _____ ir tarnybiniai žiniaraščiai Nr. _____, Nr. _____“.

38. Planuojamam laikotarpiui pasibaigus, užkardos budėtojas grąžina tarnybinius dokumentus užkardos vadui ar jo paskirtam pareigūnui, atsakingam už tarnybinių dokumentų apskaitą, pagal Tarnybinių dokumentų apskaitos registrą arba perduoda naujam užkardos budėtojui, įrašydamas apie tai į Budėjimo priėmimo ir perdavimo knygą.

39. Pareigūnas, atsakingas už tarnybinių dokumentų apskaitą, su grąžintais tarnybiniais dokumentais supažindina užkardos vadą. Užkardos vadas gali reikiamus duomenis apie tarnybos rezultatus iš šių dokumentų įrašyti į Padėties užkardos veikimo teritorijoje įvertinimo išvadų knygą.

40. Grąžintus einamojo mėnesio tarnybinius dokumentus saugo pareigūnas, atsakingas už tarnybinių dokumentų apskaitą. Kiekvieno mėnesio tarnybiniai dokumentai vienerius metus saugomi užkardoje, vėliau perduodami į rinktinės archyvą, kur jie dar saugomi vienerius metus, po to nustatyta tvarka sunaikinami.

PASienio SARGYBŲ RŪŠYS

41. Sienos kontrolei užkardos veikimo teritorijoje užtikrinti gali būti skiriamos šios pasienio sargybos:

41.1. „Užkardos pamainos vyresnysis“;

41.2. „Užkardos budėtojas“

41.3. „Užkardos budėtojo padėjėjas“

41.4. „Patrulis“;

41.5. „Stebėjimo postas“;

- 41.6. „Užtvara“;
- 41.7. „Pasala“;
- 41.8. „Vaizdo ir (ar) signalizacijos sistemos operatorius“;
- 41.9. „Pasienio tikrinimo postas“;
- 41.10. „Laivo budėtojas“;
- 41.11. „Laivo budėtojo padėjėjas“.

42. **Užkardos pamainos vyresnysis** – pasienio sargyba, atsakinga už vadovavimą pasienio sargyboms, užkardos parengties veikti ekstremalių situacijų atvejais palaikymą, pasienio sargybų pamainos darbo plane nustatyto užkardos vado sprendimo dėl valstybės sienos kontrolės įvykdymą ir operatyvų reagavimą į padėties užkardos veikimo teritorijoje pasikeitimus.

43. **Užkardos budėtojas** – pasienio sargyba, užtikrinanti informacijos apie įvykius, susijusius su tarnybos veikla, rinkimą, apdorojimą ryšio priemonėmis ir programine įranga, registravimą, perdavimą ir saugojimą, užkardos pastato ir tarnybinės teritorijos apsaugą, ginkluotės ir kitų tarnybinių priemonių saugojimą, išdavimą ir priėmimą, tarnybinių žiniaraščių išdavimą ir priėmimą iš sugrįžusių į užkardą sargybų vyresniųjų.

44. **Užkardos budėtojo padėjėjas** – pasienio sargyba, skiriama padėti užkardos budėtojui vykdyti operatyvaus valdymo funkcijas, o nesant užkardos budėtojo, vykdyti jo funkcijas.

45. **Patrulis** – dviejų arba daugiau pareigūnų pasienio sargyba, skirta užkardyti neteisėtus valstybės sienos kirtimus užkardos veikimo teritorijoje, ieškoti, persekioti, sulaikyti valstybės sienos kirtimo tvarkos pažeidėjus, kontroliuoti pasienio teisinį režimą, tikrinti pasienio juostą ir joje esančius valstybės sienos apsaugos objektus, įrenginius, pasienio ruožo ir valstybės sienos apsaugos zonos ribų ženklus, signalizacines ir (ar) stebėjimo sistemas.

46. **Stebėjimo postas** – pasienio sargyba nustatytai teritorijai ir atskiriems objektams stebėti, taip pat ir techninėmis stebėjimo priemonėmis (vizualaus stebėjimo, radiolokacinėmis, naudojant termovizorius ar kt.).

47. **Užtvara** – pasienio sargybų ar atskirų pareigūnų grupė, išsidėsčiusi palei nustatytą ribą vietovėje sulaikyti asmenims, neteisėtai kirtusiems ar ketinantiems kirsti valstybės sieną nenustatytoje vietoje, ar kitiems ieškomiems asmenims.

48. **Pasala** – pasienio sargyba pažeidėjams sulaikyti pagal išankstinius gautus duomenis apie galimas jų buvimo ar vykimo vietas.

49. **Vaizdo ir (ar) signalizacijos sistemos operatorius** – pasienio sargyba, kontroliuojanti signalizacijos sistemos (komplekso) darbą nustatytoje vietoje.

50. **Pasienio tikrinimo postas** – pasienio sargyba tikrinimams kertant sieną atlikti.

51. **Laivo budėtojas** – laivo įgulos pareigūnų sargyba laivo saugumui užtikrinti, pasiruošti įvykdyti nustatytoms užduotims, statutinei tvarkai ir drausmei laive palaikyti, ginklų ir šaudmenų tinkamo saugojimo, saugumo technikos, sprogimus ir gaisrus užkardančioms priemonėms kontroliuoti ir vykdyti.

Organizuojant tarnybą, vykdančią dienotvarkę ir veiklos planą, laivo budėtojas pavaldus užkardos pamainos vyresniajam. Laivo išplaukimo metu laivo budėtojas pavaldus laivo vadui ir vykdo jo nurodymus.

52. **Laivo budėtojo padėjėjas** – laivo įgulos pareigūnų sargyba, skiriama užtikrinti laivo jėgainės darbo režimo, mikroklimato palaikymą, laivo poreikius aprūpinančių sistemų, elektros tinklų tvarkingumą, nenutrūkstamą jų darbą ir techninę priežiūrą.

PASienio SARGYBŲ TARNYBOS ORGANIZAVIMAS

53. Pasienio sargybas: „Patrulis“, „Stebėjimo postas“, „Užtvara“, „Pasala“ sudaro du ar daugiau pareigūnų, jei yra skiriamas vienas pareigūnas, jis tarnybinių užduočių vykdo tik sąveikaudamas su netoli esančia kita pasienio sargyba. Jis netikrina asmens dokumentų, autotransporto priemonės, neapieško sulaikyto asmens (asmenų) iki iškviestos į pagalbą pasienio sargybos atvykimo.

Pasienio sargybos „Pasienio tikrinimo postas“ pareigūnų skaičius nustatomas atsižvelgiant į

pasienio tikrinimo posto darbo instrukcijoje nustatytų tipinių užduočių skaičių.

54. Į pasienio sargybas gali būti skiriami ir kitų tarnybos ar rinktinės struktūrinių padalinių pareigūnai. Vykdamas bendras operacijas ar kitas priemones – kitų teisėsaugos institucijų pareigūnai, o įvedus atitinkamą valstybės sienos apsaugos režimą – ir Lietuvos kariuomenės karinių vienetų kariai. Tokiais atvejais pasienio sargybai vadovauja tarnybos pareigūnas.

55. Pasienio sargybų skaičius nustatomas atsižvelgus į padėtį užkardos veikimo teritorijoje, galimų panaudoti pareigūnų skaičių, turimų tarnybinių priemonių panaudojimo galimybes bei kitas aplinkybes.

56. Pasienio sargyba tiesiogiai pavaldi užkardos pamainos vyresniajam, o vykdamas atitinkamas sargybas – tos sargybos vyresniajam.

57. Tarnybiniai užduočiai įvykdyti pasienio sargybos vyresnysis gali skirti pareigūnams atskiras užduotis.

58. Pakeisti pasienio sargybos tarnybinę užduotį, įsakyti ar leisti nutraukti jos vykdymą gali tik užkardos vadas, jo nesant – užkardos vado pavaduotojas bei šių nuostatų 60 punkte nurodytais atvejais užkardos pamainos vyresnysis.

59. Vykdydami tarnybinę užduotį, pasienio sargybos pareigūnai privalo:

59.1. vertinti padėtį tarnybos vietoje, ieškoti neteisėto valstybės sienos kirtimo požymių sausumoje, vidaus vandenyse, teritorinėje jūroje, būti pasirengę stebėti, fiksuoti, persekioti ir sulaikyti įtariamus tai padarius asmenis;

59.2. būti pasirengę bet kuriuo metu padėti kitoms pasienio sargyboms sulaikyti pažeidėjus ar suteikti kitokią pagalbą;

59.3. gavę kitos pasienio sargybos kvietimą (signalą), nedelsdami vykti į kviečiančios pasienio sargybos buvimo vietą, apie tai pranešę užkardos budėtojui;

59.4. vykdyti kitus užkardos pamainos vyresniojo, užkardos budėtojo nurodymus;

59.5. saugoti, tinkamai prižiūrėti ir laikyti parengtus naudoti ginklus ir kitas tarnybines priemones;

59.6. nepažeisti pėdsakų režimo, t. y. kontrolinėje pėdsakų juostoje ir kitose nustatytose pasienio juostos vietose nepadaryti pėdsakų, kurie galėtų būti kitų pasienio sargybų traktuojami kaip neteisėto valstybės sienos kirtimo požymiai. Galima imituoti sienos pažeidimą (daryti kontrolinius pėdsakus, slėpti daiktus), kai tai daroma norint išmokyti tarnybinius šunis. Apie kontrolinių pėdsakų padarymą privaloma informuoti užkardos budėtoją;

59.7. persekioti asmenis, įtariamus padarius nusikalstamą veiką ar kitą teisės pažeidimą, besislepiančius nuo teisėsaugos institucijų, arba užkirsti kelią daromai nusikalstamai veikai ar kitam teisės pažeidimui;

59.8. aptikus valstybės sienos ženklų, kitų valstybės sienos apsaugos objektų bei įrenginių gadinimą, naikinimą ar daromą kitokią žalą pasienio juostoje, nedelsiant imtis priemonių neteisėtiems veiksams nutraukti, pažeidėjams sulaikyti, apie įvykį pranešti užkardos budėtojui (pamainos vyresniajam).

60. Užkardos pamainos vyresnysis gali įsakyti ar leisti pasienio sargybai nutraukti tarnybinę užduoties vykdymą ar pakeisti pasienio sargybų pamainos darbo plane nustatytą jos vykdymo tvarką:

60.1. jei reikia:

60.1.1. persekioti asmenis, įtariamus padarius nusikaltimą ar kitą teisės pažeidimą, besislepiančius nuo teisėsaugos institucijų, arba užkirsti kelią daromai nusikalstamai veikai ar kitam teisės pažeidimui;

60.1.2. padėti kitoms pasienio sargyboms;

60.1.3. suteikti neatidėliotiną medicinos pagalbą asmeniui, nukentėjusiam nuo teisės pažeidimo ar esančiam bejėgiškos būklės;

60.1.4. gelbėti žmones ar turtą stichinių nelaimių, katastrofų, avarijų bei kitų ypatingų situacijų atvejais;

60.1.5. pristatyti sulaikytus asmenis į užkardą ar kitą nurodytą vietą;

60.2. kai tolesnis tarnybos vykdymas kelia realų pavojų pareigūnų gyvybei ar sveikatai;

60.3. kai susirgus (susižeidus) pareigūnams, pasienio sargyba negali tęsti tarnybos.

61. Pasienio sargybos pareigūnai, nesant ryšio su užkardos pamainos vyresniuoju, šių nuostatų 60 punkte nurodytais atvejais gali savarankiškai nutraukti tarnybinės užduoties vykdymą ar pakeisti jos vykdymo tvarką. Atsiradus galimybei, pasienio sargybos pareigūnai apie tai privalo nedelsdami pranešti užkardos pamainos vyresniajam. Apie tarnybinės užduoties pakeitimą sargybos vyresnysis įrašo žiniaraštyje.

62. Pasienio sargybos pareigūnams draudžiama:

62.1. savavališkai nutraukti ar pakeisti tarnybinės užduoties vykdymo tvarką, išskyrus atvejus, nurodytus šių nuostatų 60 punkte;

62.2. palikti be priežiūros, perduoti kitiems asmenims ginkluotę ar kitas tarnybines priemones, jas ardyti, išskyrus atvejus, kai reikia nedelsiant pašalinti gedimą;

62.3. savavališkai atjungti vaizdo ir (ar) signalizacijos sistemas, atskirus jų ruožus;

62.4. be užkardos pamainos vyresniojo leidimo išjungti stebėjimo įrangą, signalizacijos kompleksų (sistemų) valdymo pultus;

62.5. imti ar perduoti kokius nors daiktus pašaliniam asmeniui (jei tai nesusiję su tarnybine užduotimi), turėti tarnybai nereikalingų daiktų;

62.6. jei nėra tarnybinio būtinumo, užėti į gyvenamąsias, ūkines ir kitas patalpas;

62.7. demaskuoti save (jei pasienio sargybos rūšis ar tarnybos užduotis numato veiksmų maskavimą);

62.8. išjungti radijo ryšio priemones;

62.9. turėti su savimi ir naudotis tarnybos metu ryšio priemonėmis, neįrašytais tarnybiniame žiniaraštyje (grafa „Skiriamos tarnybinės priemonės“);

62.10. patekti į kaimyninės valstybės teritoriją (jeigu kitaip nenustatyta tarptautinėse sutartyse ar kituose teisės aktuose). Pareigūnas, stichinių nelaimių ar kitomis nuo jo valios nepriklausiančiomis aplinkybėmis patekęs į kaimyninės valstybės teritoriją, privalo nedelsdamas grįžti į Lietuvos Respublikos teritoriją, o negalėdamas to padaryti, pranešti tos valstybės sienos apsaugos ar kitų teisėsaugos institucijų atstovams apie atsitiktinį (netyčinį) valstybės sienos kirtimą ir paprašyti (pareikalauti) grąžinti jį į Lietuvos Respubliką bei suteikti galimybę susisiekti (susitikti) su Valstybės sienos apsaugos tarnybos arba toje valstybėje esančios Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos darbuotojais; 62.11. atskleisti bet kokią tarnybinę informaciją, susijusią su sienos stebėjimu ir tikrinimais kertant sieną.

SARGYBOS VYRESNYSIS

63. Dviejų ar daugiau pareigūnų pasienio sargybai vadovauja sargybos vyresnysis.

64. Sargybų vyresniuosius užkardos vadas skiria iš gerai parengtų ir sugebančių vadovauti pasienio sargybai pareigūnų.

65. Pasienio sargybos pareigūnai yra pavaldūs užkardos pamainos vyresniajam nuo tarnybos vykdymo pradžios iki jos pabaigos (tarnybos vykdymo pradžia ir pabaiga laikytina pareigūno darbo pradžia ir pabaiga, numatyta mėnesio darbo plane grafike), o sargybos vyresniajam – nuo tarnybinės užduoties gavimo iki jos įvykdymo pabaigos.

66. Sargybos vyresnysis atsako už tikslų tarnybinės užduoties vykdymą, tarnybos metu jam pavaldžių pareigūnų kontrolę, gautų tarnybinei užduočiai vykdyti tarnybinių priemonių ir kitų materialinių vertybių priežiūrą, apsaugą, tinkamą panaudojimą.

67. Sargybos vyresnysis pavaldus užkardos pamainos vyresniajam ar (vadovaudamas pasienio sargybai, dalyvaujančiai atskiro valstybės sienos ruožo apsaugos sustiprinimo, atskirų ribų, kryptų užtvėrimo (blokavimo), pažeidėjų persekiojimo, sulaikymo bei kitose galimose pasienio operacijose) operacijos vadovui.

68. Sargybos vyresnysis privalo:

68.1. gavęs žiniaraštį:

68.1.1. susipažinti su tarnybine užduotimi ir išsiaiškinti pasienio sargybos rūšį, tarnybos vietas ir maršrutus, tarnybos vykdymo laiką ir būdus, slaptažodžius, pasienio sargybų, kurioms

pagal kvietimo signalą būtina padėti, bei pasienio sargybą, kurios turi suteikti pagalbą iškvietus, tarnybos (išdėstymo) vietas;

68.1.2. įvertinti turimą informaciją apie galimus neteisėto valstybės sienos kirtimo būdus ir vietas, vietovę ir jos maskuojančias savybes, praeinamumą (pravažumą), metų laiko (paros) ir oro sąlygų įtaką tarnybos užduoties vykdymui;

68.1.3. priimti sprendimą dėl tarnybinės užduoties vykdymo, kuriame nustatyti tarnybos perėmimo ir vykdymo tvarką, pasienio sargybos valdymo ir pareigūnų tarpusavio sąveikos signalus, orientyrus, užduotis pavaldiems pareigūnams, savo buvimo vietą;

68.1.4. supažindinti pavaldžius pareigūnus su tarnybine užduotimi ir savo sprendimu dėl jos vykdymo;

68.2. reikalauti iš pavaldžių pareigūnų laiku ir nepriekaištingai įvykdyti skirtas tarnybines užduotis;

68.3. nesant ryšio su užkardos pamainos vyresnioju, priimti sprendimus savarankiškai nutraukti tarnybinės užduoties vykdymą ar pakeisti jos vykdymo tvarką tais atvejais, kurie nurodyti šių nuostatų 60 punkte.

69. Paprastai sprendimą dėl tarnybinės užduoties vykdymo sargybos vyresnysis priima užkardoje, o atvykęs į tarnybos vietą - jį patikslina.

70. Saugumo sumetimais sargybos vyresnysis prieš pasienio sargybai pradedant asmenų ar transporto priemonių tikrinimą (ne sienos perėjimo punktuose), asmenų sulaikymą ar persekiojimą, praneša apie tai užkardos budėtojui.

71. Sargybos vyresnysis nedelsdamas imasi priemonių neteisėtiems veiksams nutraukti, pažeidėjams sulaikyti ir praneša užkardos pamainos vyresniajam arba užkardos budėtojui apie:

71.1. pastebėtus neteisėto valstybės sienos kirtimo pėdsakus (požymius);

71.2. neteisėtą asmenų gabenimą į Lietuvos Respublikos teritoriją ar iš jos;

71.3. valstybės sienos ženklų ir kitų valstybės sienos apsaugos objektų ir įrenginių gadinimą;

71.4. viešosios tvarkos pažeidimus sienos perėjimo punktuose ar pasienio ruože;

71.5. paieškomų transporto priemonių ar asmenų sulaikymą;

71.6. kaimyninės valstybės kariuomenės pratybas ar karinių formuočių aktyvumą pasienyje;

71.7. apie ginkluotą užpuolimą, stichinę nelaimę ir kitus ypatingus įvykius;

71.8. orlaivius ir kitus skraidymo aparatus, kertančius valstybės sieną skrydžiams nenustatytais oro keliais, bei kitus valstybės sienos kirtimo tvarkos pažeidimus;

71.9. neteisėtus pasienio sargybos pareigūnų veiksmus;

71.10. asmenis, neteisėtai kertančius (kirtusius) valstybės sieną.

72. Apie tarnybinės užduoties įvykdymą ir tarnybos rezultatus sargybos vyresnysis praneša užkardos pamainos vyresniajam ir organizuoja tarnybinių priemonių grąžinimą užkardos budėtojui ar perdavimą kitai pasienio sargybai.

PASienio SARGYBŲ TARNYBINĖS PRIEMONĖS

73. Pasienio sargybos, vykdydamos tarnybines užduotis, naudoja tarnybines priemones, valstybės sienos apsaugos objektus ir įrenginius.

74. Stebėjimo priemonės sudaro radiolokacinė, termovizorinė ir kita stebėjimo įranga (stotys, kompleksai, sistemos) ir stebėjimo prietaisai (naktinio matymo ir kiti).

75. Signalizacijos priemonės sudaro signalizacijos sistemos (kompleksai) ir signalizacijos prietaisai. Signalizacijos priemonės naudojamos fiksuoti asmenų ar transporto priemonių patekimą į daviklių veikimo zoną ir perduoti šią informaciją į valdymo pultą ir netoliese tarnybinių užduočių vykdančioms pasienio sargyboms.

76. Pasienio juostoje ir už jos ribų statomi (įrengiami) valstybės sienos apsaugos objektai bei įrenginiai:

76.1. valstybės sienos ženklai (valstybės sienai žymėti);

76.2. kontrolinė pėdsakų juosta (neteisėto valstybės sienos kirtimo pėdsakams fiksuoti);

76.3. stebėjimo bokštai (vietovei ir atskiriems objektams stebėti);

- 76.4. pasienio patrulio takas (pasienio sargyboms judėti pėsčiomis, slidėmis, tarnybinėmis transporto priemonėmis);
- 76.5. vaizdo ir (ar) signalizacijos sistemos;
- 76.6. inžinerinės užtvartos (apsunkinti pažeidėjų, bandančių neteisėtai kirsti valstybės sieną, veiksmus);
- 76.7. atraminiai punktai.
77. Pareigūnai, paskirti į pasienio sargybą, apginkluojami jiems priskirtais ginklais, specialiosiomis priemonėmis, kaip nurodyta pamainos darbo plane.
78. Prireikus pasienio sargyboms užkardos vado sprendimu gali būti išduodama papildoma ginkluotė.
79. Pareigūnai tarnybą vykdo su užtaisytu ginklu (šovinys į lizdą neįleidžiamas). Ginklai užtaisomi, šoviniai išimami tam įrengtose vietose rinktinės vado nustatyta tvarka.
80. Pareigūnai ginklus laiko taip, kad prireikus galėtų juos tinkamai panaudoti.
81. Šaunamojo ginklo panaudojimo sąlygas ir pagrindus nustato Lietuvos Respublikos įstatymai.
82. Pareigūnas, panaudojęs šaunamąjį ginklą, privalo patikrinti, ar neliko vamzdyje šovinio, pranešti užkardos budėtojui apie ginklo panaudojimą, prireikus – suteikti neatidėliotiną medicinos pagalbą nukentėjusiems asmenims.

PAREIGŪNŲ PASIRUOŠIMAS VYKDYTI SIENOS KONTROLĘ

83. Pareigūnų pasiruošimą vykdyti sienos kontrolę sudaro:
- 83.1. mokymai darbo vietoje;
- 83.2. instruktažas prieš pasienio sargyboms išvykstant vykdyti tarnybines užduotis;
- 83.3. kinologų su tarnybiniais šunimis parengimas tarnybai.
84. Užsiėmimų metu pareigūnai supažindinami su padėtimi užkardos veikimo teritorijoje, sienos perėjimo punkte, teisės aktais, reglamentuojančiais sienų stebėjimą ir patikrinimus kertant sieną, analizuojami ir vertinami praėjusio laikotarpio tarnybos rezultatai, tikrinamos pareigūnų žinios bei praktiniai sugebėjimai veikti esant tipinėms situacijoms. Planinių mokymų organizavimą ir vykdymą reglamentuoja atskiri tarnybos (rinktinės) vado įsakymai ir jais patvirtinti norminiai aktai.
85. Prieš instruktažą užkardos budėtojas išduoda sargybos vyresniajam žiniaraštį, pasirašytą užkardos vado arba pamainos vyresniojo.
86. Užkardos pamainos vyresnysis tikrina ginklų, kitų pasienio sargybai (sargyboms) paskirtų tarnybos priemonių paruošimą.
87. Instruktažą prieš pasienio sargyboms išvykstant vykdyti tarnybines užduotis veda užkardos vadas (jo nurodymu – užkardos vado pavaduotojas), o jo nesant – pamainos vyresnysis, kuris:
- 87.1. išrikiuoja pasienio sargybos (sargybų) pareigūnus (jei instruktažas vedamas ne užsiėmimų klasėje);
- 87.2. paskelbia pasienio sargybos (sargybų) tarnybines užduotis;
- 87.3. praneša pasienio sargybos sudėtį, jos vyresnįjį, uniformą ar aprangą, skiriamą ginkluotę ir kitas tarnybos priemones (uniforma ar apranga gali būti nurodoma pareigūnams iš anksto);
- 87.4. pasiteirauja apie pareigūnų sveikatą, patikrina uniformą ar aprangą, išvaizdą, ekipuotę ir nusprendžia, ar pareigūnai gali vykdyti tarnybą;
- 87.5. praneša pareigūnams apie per paskutines 3–4 paras įvykusius padėties užkardos veikimo teritorijoje pakitimus bei teisės aktų, reglamentuojančių sienų stebėjimą ir patikrinimus kertant sieną, pakeitimus;
- 87.6. praneša slaptažodžius (leidimą ir atsaką);
- 87.7. pasiteirauja, ar aiški tarnybinė užduotis, prireikus pateikia papildomus paaiškinimus;
- 87.8. išklauso pareigūnų pasiūlymus, prašymus;

87.9. užbaigęs instruktažą, komanduoja: „Įsakau vykdyti tarnybinę užduotį (užduotis)“.

88. Vedant instruktažą gali būti panaudojami užkardos veikimo teritorijos ir sienos perėjimo punktų teritorijos schemos, dokumentų, suteikiančių teisę kirsti valstybės sieną, būti sienos perėjimo punkte (pasienio ruože) ir kt., pavyzdžiai.

89. Pareigūnai privalo dėvėti nustatytą uniformą ar aprangą, gauti ginkluotę ir kitas specialiąsias priemones, nurodytas pamainos darbo plane.

90. Jei pareigūnai atvyksta ne į užkardą, o į sienos perėjimo punktą ar kitą nurodytą pamainų grafike vietą, patikrina tarnybinių priemonių paruošimą bei veda instruktažą pasienio tikrinimo posto pamainos ar sargybos vyresnysis.

PASienio SARGYBOS PAREIGŪNŲ TARPUSAVIO RYŠYS IR SĄVEIKA SU KITOMIS PASienio SARGYBOMIS

91. Tarpusavio ryšį pasienio sargybos pareigūnai pagal užduoties atlikimo sąlygas turi palaikyti, panaudodami:

91.1. radijo, laidinio ar mobiliojo ryšio priemones;

91.2. žodinį kontaktą.

92. Pasienio sargyba, vykdydama tarnybinę užduotį, pamainos darbo plane nustatyta tvarka palaiko ryšį su užkardos budėtoju, sąveikaujančiomis pasienio sargybomis, tarnybos struktūrinių padalinių orlaivių ekipažais, laivų įgulomis, jei reikia – su kitais bendradarbiaujančių institucijų padaliniais.

93. Palaikant radijo ryšį, naudojami rinktinės vado nustatyti vietovės elementų sąlyginiai pavadinimai, užkoduotos koordinatės, pareigybių ir pareigūnų atskirų veiksmų kodavimai.

94. Nutrūkus radijo ryšiui su pasienio sargyba, užkardos pamainos vyresnysis privalo išsiaiškinti ryšio nutraukimo priežastis ir imtis priemonių atnaujinti ryšį.

95. Pasienio sargyba, gavusi sąveikaujančios pasienio sargybos kvietimą (signalą) atvykti į pagalbą ir atvykusi į iškvietimo vietą, turi veikti pagal aplinkybes ir apie padėtį ir savo veiksmus pranešti užkardos pamainos vyresniajam.

96. Atvykus į pagalbą kitoms pasienio sargyboms, dviejų arba daugiau pasienio sargybų bendriems veiksams vadovauja vyresnis pagal pareigas, o vienodų pareigų -vyresnysis tos pasienio sargybos, kuri pirmoji pradėjo persekioti arba sulaikyti pažeidejus.

97. Suteikus pagalbą, jeigu nėra gauta kitų užduočių, pasienio sargybos toliau vykdo ankstesnes tarnybines užduotis. Apie sugrįžimą į ankstesnes tarnybos vietas, laiką ir padėtį tarnybos vietoje sargybos vyresnieji praneša užkardos pamainos vyresniajam.

98. Pasienio sargyboms atpažinti viena kitą naktį arba riboto matomumo sąlygomis tarnybos Štabas nustato kiekvienos paros slaptazodžius (leidimą ir atsaką), kurie nustatyta tvarka pateikiami rinktinėms ir užkardoms. Pasienio sargyba, aptikusi artėjančius prie jos nepažįstamuosius, pasirengia juos sulaikyti, prisileidžia kuo arčiau ir sustabdo šūksniu „Stok, leidimas!“. Atpažįstama pasienio sargyba turi nedelsdama pranešti leidimą ir gali pareikalauti atsako. Pareigūnai leidimus ir atsakus naudoja taip, kad neišgirstų pašaliniai asmenys.

PASienio SARGYBŲ TARNYBOS TIKRINIMAS

99. Pasienio sargybų tarnybos tikrinimas turi užtikrinti sėkmingą tarnybos užduočių vykdymą.

100. Tarnybos ir rinktinės pareigūnų, turinčių teisę tikrinti pasienio sargybų tarnybos organizavimą ir vykdymą, kategorijas nustato atitinkami tarnybos vado ir rinktinės vado įsakymai.

101. Kiti tarnybos centrinės įstaigos, teritorinių ir kitų struktūrinių padalinių pareigūnai tikrinti pasienio sargybų darbo organizavimą bei vykdymą (turėdami tarnybinių pažymėjimą) gali tik pagal savo veiklos sritį, apibrėžtą tų padalinių nuostatuose. Atlikti kitokius tikrinimus jie gali tik turėdami tarnybos vado (vado pavaduotojų), rinktinės vado (vado pavaduotojų) pasirašytą tarnybinę užduotį, kurioje suformuluotos tikrinimo užduotys.

102. Užkardos pareigūnų atliekamų tikrinimų dažnumą nustato rinktinės vadas.

103. Tikrinimai turi būti tikslingi, netikėti ir nešabloniški pagal laiką (įvairiu paros metu, darbo, švenčių ir poilsio dienomis), vietą ir būdą.

104. Pasienio sargybų tarnybos tikrinimai gali būti:

104.1. viešo pobūdžio – tiesiogiai kontaktuojant su pasienio sargybos pareigūnais;

104.2. neviešo pobūdžio – kai tikrinami pareigūnai nežino, kad yra atliekamas tarnybos tikrinimas. Neviešo tikrinimo metu gali būti naudojama vaizdo bei garso įrašymo technika. Atlikęs neviešą tikrinimą, tikrintojas surašo tarnybinį pranešimą dėl neviešo tikrinimo rezultatų ir pateikia jį patikrinimą organizavusiam vadovui (pareigūnui). Tikrintam pareigūnui dėl atlikto neviešo tikrinimo pranešama tik tuomet, kai yra nustatomi galimo drausmės ir teisėtumo pažeidimo požymiai. Jeigu tikrinimo metu nustatoma, kad pareigūnai daro drausmės ar teisėtumo pažeidimus arba pareigūnams reikia suteikti pagalbą, tikrinimą atliekantis pareigūnas (-ai) privalo nutraukti tikrinimą ir imtis priemonių pažeidimams pašalinti arba suteikti pagalbą.

Neviešo tikrinimo metu užfiksuota medžiaga dėl pareigūnų drausmės bei teisėtumo pažeidimų gali būti panaudota tarnybinio patikrinimo metu, teisės aktų nustatyta tvarka ją užfiksavus.

105. Tikrinamos pasienio sargybos vyresnysis ar kitas tikrinamas pareigūnas Vidaus reikalų statutinių įstaigų rikiuotės ir ceremonijų statuto nustatyta tvarka privalo prisistatyti tikrintojui.

106. Jeigu sargybos vyresnysis nepažįsta atvykusio tikrintojo iš matymo, jis privalo paprašyti pateikti tarnybinį pažymėjimą, o tikrintojų, kurie tikrinti sargybas gali tik su tarnybine užduotimi – tarnybinį pažymėjimą ir įgaliojimą (pasirašytą tarnybine užduotį) tikrinti tarnybą.

107. Tikrinant pasienio sargybas, gali būti vertinama:

107.1. ar pasienio sargyba yra paskirtoje tarnybos vietoje;

107.2. ar pasienio sargybų pareigūnai turi su savimi tarnybinius pažymėjimus bei asmeninius ženklus, ar tinkamai ir tvarkingai pildo tarnybines dokumentacijas;

107.3. ar pasienio sargybos žino padėtį veikimo teritorijoje (PKP), atkreipiant dėmesį į galimas teisės pažeidimo vietas, pažeidėjų slėpimosi ar galimo atsitraukimo vietas;

107.4. ar žino savo teises bei pareigas, šaunamojo ginklo bei specialiųjų priemonių panaudojimo teisinius pagrindus, tarnybinių pareigų turinį sudarančius teisės aktus;

107.5. ar pasienio sargybos, vykdydamos tarnybą, nepažeidžia teisės aktų nuostatų, reglamentuojančių jų veiklą;

107.6. ar pareigūnai nepiktnaudžiauja tarnybine padėtimi;

107.7. pasienio sargybų pareigūnų veiksmai esant nestandartinei situacijai (konfliktinė situacija, asmuo nevykdo teisėtų pareigūno reikalavimų, asmuo pasipriešina pareigūnui ir pan.);

107.8. pasienio sargybų pareigūnų išvaizda (uniformos dėvėjimo tvarkingumas), bendravimas su asmenimis, kitomis tikrinimus atliekančiomis institucijomis, fiziologinė būklė (ar pareigūnas neapsvaigęs nuo alkoholio, narkotinių priemonių);

107.9. kiti tarnybiniuose užduotyje nurodyti tarnybos vykdymo reikalavimai.

108. Tikrinant pasienio sargybą, draudžiama mėginti atimti ginklą ar specialiąsias priemones, inscenizuoti pažeidėjų veiksmus, provokuoti pareigūnus daryti teisės pažeidimą, veikti kitais būdais, galinčiais sukelti nelaimingus atsitikimus, pasienio sargybos tarnybos vietos demaskavimą ar kitokias neigiamas pasekmes.

109. Tarnybos tikrinimo rezultatus tikrintojas įrašo į pasienio sargybos tarnybinį žiniaraštį (jeigu toks buvo išduotas pasienio sargybai), užkardos budėtojų tarnybos priėmimo ir perdavimo žurnalą ar budėjimo sienos perėjimo punkte arba kitoje tarnybos vietoje priėmimo ir perdavimo knygą.

110. Tikrintojas, nustatęs tarnybos organizavimo ar vykdymo trūkumus, privalo nedelsdamas imtis priemonių jiems pašalinti.

111. Tikrintojas, neaptikęs pasienio sargybos tarnybiniuose užduotyje nurodytoje vietoje, praneša apie tai užkardos pamainos vyresniajam ar pareigūnui, skyrusiam tarnybines užduotis, kuris organizuoja pasienio sargybos paiešką.

112. Už tarnybinės užduoties vykdymo pažeidimą pasienio sargybai ar atskiriems

pareigūnams gali būti uždrausta toliau vykdyti tarnybinę užduotį. Tokiais atvejais teisės aktų nustatyta tvarka sprendžiamas klausimas dėl pareigūno nušalinimo nuo tarnybos ir darbo užmokesčio mokėjimo. Uždrausti toliau vykdyti tarnybinę užduotį turi teisę tarnybos, rinktinės, užkardos vadai, jų nesant – užkardos vado pavaduotojas ar pareigūnas, paskyręs pasienio sargybai tarnybos užduotį.

113. Tikrinimo metu nustatyti teigiami ir neigiami tarnybos vykdymo atvejai turi būti aptarti instruktažų metu, o tarnybos teritorinių struktūrinių padalinių mastu nustatyti atvejai – tarnybinių mokymų metu.

III. SIENOS STEBĖJIMO VYKDYMAS

114. Sienos stebėjimo vykdymas – tai užkardos pareigūnų veikla, kuria siekiama užtikrinti:

114.1. sienos stebėjimą tarp sienos perėjimo punktų ribų;

114.2. sienos perėjimo punktų stebėjimą nenustatytomis jų darbo valandomis, kad būtų užkirstas kelias asmenims išvengti tikrinimo kertant sieną.

Sienos stebėjimas apima taip pat valstybės sienos Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje ir oro erdvės stebėjimą.

115. Vykdamas sienų stebėjimą, naudojamos šios sargybos:

115.1. „Užkardos pamainos vyresnysis“;

115.2. „Užkardos budėtojas“;

115.3. „Užkardos budėtojo padėjėjas“;

115.4. „Patrulis“;

115.5. „Stebėjimo postas“;

115.6. „Užtvara“;

115.7. „Pasala“;

115.8. „Vaizdo ir (ar) signalizacijos sistemos operatorius“;

115.9. „Laivo budėtojas“;

115.10. „Laivo budėtojo padėjėjas“.

UŽKARDOS PAMAINOS VYRESNYSIS

116. Pareigūnas, paskirtas užkardos pamainos vyresniuoju, pavaldus užkardos vadui (jo nesant – užkardos vado pavaduotojui). Jis yra operatyviai pavaldus ir rinktinės budėtojui.

Užkardos pamainos vyresniuoju skiriamas pareigūnas, einantis ne žemesnės kaip jaunesniojo specialisto pareigas, jis privalo:

116.1. būti susipažinęs su:

116.1.1. teisės aktais, reglamentuojančiais tarnybos vykdymą;

116.1.2. padėtimi užkardos veikimo teritorijoje;

116.1.3. pasienio sargybų tarnybinėmis užduotimis;

116.1.4. ryšio su pasienio sargybomis, gretimomis užkardomis, rinktine, bendradarbiaujančių valstybės institucijų ir kaimyninės valstybės sienos apsaugos institucijos padaliniais palaikymo tvarka;

116.1.5. veiksmų pagal pavojaus signalą, gautą iš stebėjimo sistemos, ir kitus nustatytus signalus tvarka;

116.1.6. valstybės sienos apsaugos objektų ir įrenginių išdėstymu bei jų būkle;

116.1.7. keleivinių traukinių ir maršrutinių autobusų, kertančių valstybės sieną užkardos veikimo teritorijoje, tvarkaraščiais, skrydžių, kruizinių ir kitų laivų, keltų tvarkaraščiais;

116.2. žinoti:

116.2.1. pareigūnų, esančių užkardoje, pasienio sargybose, komandiruotėse, sergančių, atostogaujančių, skaičių;

116.2.2. turimą užkardoje ir paskirtą pasienio sargyboms ginkluotės ir kitų tarnybinių priemonių kiekį (skaičių);

- 116.2.3. nesant darbo metu užkardoje užkardos vado, ryšio su juo palaikymo būdą;
- 116.2.4. apie tarnybinių transporto priemonių išvykimą, grįžimą į užkardą;
- 116.2.5. apie tarnybinius laivus ir kitas tarnybines plaukiojimo priemones, išplaukusias iš uostų, prieplaukų ar kitų nuolatinės dislokacijos vietų į teritorinę jūrą ir pasienio ruože esančius Kuršių marių ir pasienio vandenį;
- 116.2.6. apie planuojamus laivų atvykimus / išvykimus į / iš sienos perėjimo punktą bei laivų stovėjimo vietas sienos perėjimo punkto teritorijoje;
- 116.3. Vidaus reikalų statutinių įstaigų rikiuotės ir ceremonijų statuto nustatyta tvarka raportuoti užkardos vadui apie tarnybos perdavimą ir priėmimą;
- 116.4. po raporto pranešti užkardos vadui apie padėtį užkardos veikimo teritorijoje ir pastebėtus trūkumus priimant tarnybą.
- 116.5. prieš vesdamas pasienio sargybos (pasienio sargybų) instruktažą, surašyti arba patikrinti, ar žiniaraštyje įrašyta tarnybinė užduotis atitinka pamainos darbo planą, ir pasirašyti žiniaraštyje;
- 116.6. patikrinti pasienio sargybų tarnybinių priemonių paruošimą, išrikiuoti pasienio sargybą (sargybas) ir užkardos vado, jo pavaduotojo nurodymu ar jų nesant praveisti instruktažą. Užkardos vado sprendimu instruktažas gali būti vedamas užsiėmimų klasėje;
- 116.7. instruktažo metu pranešti pareigūnams apie pasienio sargybos sudėtį, jos vyresnįjį, uniformą ar aprangą, ginkluotę ir kitas tarnybines priemones, skiriamas pasienio sargybai;
- 116.8. susipažinti su sargybų vyresniųjų užpildytais žiniaraščiais;
- 116.9. palaikyti ryšį su pavaldžiomis pasienio sargybomis, reikalauti iš pavaldžių pareigūnų tikslaus tarnybinės užduoties ir šių nuostatų reikalavimų vykdymo;
- 116.10. išvykti (jei tai numatyta pasienio sargybų darbo plane arba padaręs atitinkamą įrašą apie pamainos darbo plano pakeitimą) į pasienio sargybų tarnybos ar kitas vietas organizuoti tarnybą, vertinti padėtį užkardos veikimo teritorijoje, suteikti pagalbą pasienio sargyboms pagal iškvietimą ar jas patikrinti, kitais tikslais.
- Tokiais atvejais užkardos pamainos vyresnysis, išvykdamas į pasienio sargybų tarnybos vietas, privalo patikslinti ryšio su užkardos budėtoju palaikymo tvarką. Užkardos pamainos vyresniajam išvykus, užkardoje, be užkardos budėtojo, turi būti dar vienas pareigūnas, kuris iškvietus galėtų ateiti į budėtojo patalpą ir suteikti pagalbą. Grįžęs į užkardą, užkardos pamainos vyresnysis privalo susipažinti su užkardos budėtojo užfiksuotais padėties užkardos veikimo teritorijoje pasikeitimais, gautais nurodymais;
- 116.11. gavęs pranešimą apie neteisėtą valstybės sienos kirtimą ar jo požymius sausumoje, vidaus vandenyse, teritorinėje jūroje ar oro erdvėje, imtis neatidėliotinų priemonių ieškoti, stebėti, fiksuoti, persekioti, sulaikyti ir pristatyti sulaikytus pažeidėjus į užkardą, organizuoti įvykio vietos apsaugą, kol atvyks įvykį tiriantys pareigūnai.
- Kiekvieno neteisėto valstybės sienos kirtimo atveju sienos pažeidėjų paieškai pagal galimybes turi būti panaudotas kinologas su tarnybiniu šuniu. Jei užkardoje įvykio metu nėra kinologo su tarnybiniu šuniu, rinktinės budėtojas sprendžia klausimą į įvykio vietą nusiųsti gretimos užkardos ar kito rinktinės padalinio (specialiosios paskirties būrio) kinologą su tarnybiniu šuniu;
- 116.12. pasienio teisinio režimo taisyklių ar kito administracinio teisės pažeidimo atvejais nustatyta tvarka užtikrinti administracinių teisės pažeidimų bylų teisenos laikymąsi;
- 116.13. gavęs signalą apie operacijos ar kitos priemonės pradžią ir pabaigą iš rinktinės budėtojo, tuoj pat patvirtinti jo gavimą, pranešti užkardos vadui ir atlikti kitus veiksmus, nustatytus pagal signalą;
- 116.14. kontroliuoti pasienio sargybų išvykimą ir sugrįžimą į užkardą. Pasienio sargyboms laiku negrįžus į užkardą, nedelsdamas imtis priemonių neatvykimo priežastims nustatyti, apie įvykį pranešti užkardos vadui;
- 116.15. pasitikti visus į užkardą atvykusius asmenis, Vidaus reikalų statutinių įstaigų rikiuotės ir ceremonijų statuto nustatyta tvarka prisistatyti jiems, prireikus lydėti po užkardą;
- 116.16. priimti užsieniečių prašymus suteikti prieglobstį Lietuvos Respublikoje;
- 116.17. baigdamas tarnybą, įvertinti vadovaujamų pasienio sargybų veiksmus, apibendrinti

tarnybos rezultatus ir padėties užkardos veikimo teritorijoje pasikeitimus bei pranešti užkardos vadui, o pastarojo nurodymu pateikti ir raštišką pranešimą.

117. Užkardos pamainos vyresnysis turi teisę:

117.1. tikrinti pavaldžių pasienio sargybų tarnybos vykdymą;

117.2. šių nuostatų nurodytais atvejais įsakyti ar leisti pasienio sargybai nutraukti tarnybinės užduoties vykdymą ar pakeisti pasienio sargybų tarnybos plane nustatytą jos vykdymo tvarką.

UŽKARDOS BUDĖTOJAS

118. Užkardos budėtojas tiesiogiai pavaldus užkardos pamainos vyresniajam, operatyviai – rinktinės budėtojų. Jis privalo žinoti:

118.1. informacijos apie įvykius rinkimo, apdorojimo, perdavimo ir saugojimo taisykles;

118.2. padėtį užkardos veikimo teritorijoje;

118.3. pasienio sargybų tarnybines užduotis;

118.4. ryšio su pasienio sargybomis, gretimomis užkardomis, rinktine, bendradarbiaujančių valstybės institucijų ir kaimyninės valstybės sienos apsaugos institucijos padaliniais palaikymo tvarką;

118.5. veiksmų pagal pavojaus signalą, gautą iš signalizacijos sistemos (komplekso), ir kitus nustatytus signalus tvarką;

118.6. apie tarnybinių transporto priemonių išvykimą, grįžimą į užkardą;

118.7. esamą kinologų skaičių ir galimybę juos iškviesti.

119. Užkardos budėtojas, priimdamas budėjimą, vadovaujasi tarnybos vado patvirtintomis Tarnybos centrinės įstaigos, teritorinių ir kitų struktūrinių padalinių budėtojų pamainos darbo tvarkos taisyklėmis. Jis:

119.1. priima tarnybinių dokumentaciją pagal aprašus;

119.2. tikrina signalizacijos sistemos (komplekso) darbą;

119.3. pagal Tarnybos aprūpinimo ginkluote ir jos apskaitos instrukciją išduoda pasienio sargybai (sargyboms) ginkluotę ir kitas tarnybines priemones, nurodytas tarnybiniuose užduotyje (užduotyse), ir patikrinęs būklę priima jas iš pasienio sargybų, sugrįžusių į užkardą;

119.4. palaiko ryšį su pasienio sargybomis, gretimomis užkardomis, rinktinės budėtoju;

119.5. nutrūkus ryšiui, imasi priemonių ryšiui atkurti, panaudoti rezervinius ryšio būdus, priemones, kanalus;

119.6. rinktinės vado patvirtinta tvarka vykdo asmenų, praleistų už signalizacijos sistemos įrenginių ar inžinerinių užtvarų, taip pat laivų ir kitų plaukiojimo priemonių, išplaukusių iš uostų, prieplaukų ar kitų nuolatinės dislokacijos vietų į teritorinę jūrą ir pasienio ruože esančius Kuršių marių ir pasienio vandenį, apskaitą;

119.7. Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos laikino sulaikymo patalpų tvarkos aprašo nustatyta tvarka stebi (saugo) pristatytus į užkardą asmenis, sulaikymo patalpose uždarytus sulaikytuosius;

119.8. jei signalizacijos sistemos (komplekso) operatorius neskiriamas, atlieka jo funkcijas;

119.9. gavęs pranešimą apie numatomą pareigūno neatvykimą į tarnybą, informuoja apie tai pamainos vyresnįjį ir užkardos vadą;

119.10. užtikrina, kad:

119.10.1. tarnybinių priemonių būtų paruoštos naudoti (pakrauti radijo stočių akumulatoriai, naktinio matymo prietaisai būtų su gerais elementais ir pan.);

119.10.2. tuo laiku, kai nėra priimami interesantai (lankytojai), įėjimas į užkardos teritoriją ir patalpas būtų užrakintas, tamsiu paros metu – įjungtas apšvietimas;

119.11. kilus gaisrui užkardoje, užkardos budėtojas nedelsdamas organizuoja gaisro gesinimą, imasi priemonių materialinėms vertybėms išsaugoti;

119.12. vykdo kitus užkardos vado, pamainos vyresniojo nurodymus.

UŽKARDOS BUDĖTOJO PADĖJĖJAS

120. Užkardos budėtojo padėjėjo sargyba skiriama priklausomai nuo padėties situacijos užkardos veikimo teritorijoje, užkardos budėtojų dalies darbo apimties.

121. Užkardos budėtojo ir budėtojo padėjėjo funkcijos nustatomos budėtojų pamainos darbo tvarkos taisyklėse, kurias tvirtina rinktinės vadas.

PATRULIS

122. Patrulis:

122.1. tikrina pasienio juostą ir joje esančius valstybės sienos apsaugos objektus ir įrenginius, ar nėra neteisėto valstybės sienos kirtimo pėdsakų (požymių);

122.2. užkardo neteisėtus valstybės sienos kirtimus nustatytame ruože (ruožo patrulis);

122.3. ieško, persekioja, sulaiko valstybės sienos kirtimo tvarkos pažeidėjus;

122.4. kontroliuoja pasienio teisinį režimą, tikrina pasienio ruožo ir valstybės sienos apsaugos zonos ribų ženklus;

122.5. vykdo kitas užduotis.

123. Patrulis tarnybos užduotį gali vykdyti pėsčiomis, slidėmis ar su tarnybinėmis transporto priemonėmis.

124. Patrulis, vykdydamas tarnybą automobiliu, stebi vietovę važiuodamas arba sustodamas, apžiūrėdamas tikimas pažeidėjų buvimo vietas.

125. Patrulio tarnybinėje užduotyje nurodomas patruliavimo maršrutas, maršruto pradinis, galutinis, jei reikia, ir tarpiniai taškai ir atvykimo į juos (buvimo juose) laikas. Patrulio maršruto taškai ir atvykimo į juos (buvimo juose) laikas skiriami taip, kad patrulis galėtų kokybiškai atlikti galimus vietovės apžiūros, garsų pasiklausymo, stebėjimo veiksmus.

126. Patrulis paprastai juda nurodytu maršrutu nuo vienos patogios stebėti vietos prie kitos, aplenkdamas gyvenvietes ir kitas žmonių susibūrimo vietas, sustodamas ir toliau judėdamas pagal sargybos vyresniojo signalą arba komandą.

127. Patrulis, tikrindamas pasienio juostą, eina pasienio patrulio taku arba šalia kontrolinės pėdsakų juostos, atidžiai apžiūri valstybės sienos ženklus ir kitus valstybės sienos apsaugos objektus, įrenginius ir vietovę. Apžiūrėdamas valstybės sienos ženklą, nustato, ar jis nesugadintas, nesunaikintas, neperkeltas į kitą vietą, ar yra herbas ir numeris ir kt. Tikrinant kontrolinę pėdsakų juostą, apžiūrimas visas jos paviršius. Tos vietos, kur sunku aptikti pėdsakus (molis, akmenuotas gruntas, apsemtos vietos), tikrinamos ypač atidžiai. Žiemą gali būti padaromas slidžių takas (trasa).

128. Patrulis, kuriam pavesta užkardyti neteisėtus valstybės sienos kirtimus nustatytame ruože, tarnybinių užduotį vykdo periodiškai apeidamas šį ruožą, klausydamasis garsų, stebėdamas ir apžiūrėdamas vietovę, tikrindamas kontrolinę pėdsakų juostą, panaudodamas turimus signalizacijos prietaisus (atitinkamai išdėstydamas vietovėje šių prietaisų daviklius) bei kitais būdais, slapukaudamas vietose, kur gali būti tikimas pažeidėjų judėjimas.

129. Atvykęs į tarnybos vietą, ruožo patrulio vyresnysis patikslina užduotį ir perima saugoti ruožą iš keičiamo patrulio, apeidamas ruožą ir patikrindamas, ar nėra neteisėto valstybės sienos kirtimo pėdsakų ar požymių. Jeigu ruožo patrulis atvyko į prieš tai nesaugomą ruožą, jis perima ruožą savarankiškai. Apie ruožo perėmimą ruožo patrulio vyresnysis praneša užkardos budėtojui (užkardos pamainos vyresniajam).

130. Patrulis, vykdamas tarnybą vietoje tarp valstybės sienos ir sienos perėjimo punkto ar sienos perėjimo punkto prieigose, turi pastebėti ir sulaikyti asmenis ir transporto priemones, bandančias apeiti ar apvažiuoti sienos perėjimo punktą, taip pat asmenis, išlipusius iš transporto priemonės ar bandančius į ją patekti, kraunančius į transporto priemonę ar iš jos gyvūnus, prekes (daiktus).

131. Patrulis, eidamas pasienio upės, ežero krantu, ypatingą dėmesį skiria brastų ir perkėlų, pakrantės akmenų sangrūdų, nendrynų, krūmokšnių, intakų žiočių apžiūrai.

132. Patrulis, vykdydamas tarnybinių užduotį kateriu (valtimi):

132.1. plaukia kuo arčiau kranto, apžiūri krantą ir vandens paviršių, valstybės sienos

apsaugos zoną, valstybės sieną žyminčius plūdurus, o prireikus – išlipa į krantą;

132.2. nakties metu klausosi garsų periodiškai išjungęs variklį;

132.3. visus vandenyje plaukiojančius daiktus apžiūri, o reikšmingus tarnybai, laikydamasis saugumo taisyklių, paima (daiktų, kurie gali būti pavojingi, neliečia, o stebi juos ir apie tai praneša užkardos pamainos vyresniajam, veikia pagal gautus nurodymus);

132.4. laikosi saugaus plaukimo taisyklių.

PATRULIO VEIKSMAI, TIKRINANT ASMENŲ DOKUMENTUS

133. Patrulis, įtaręs teisės pažeidimą, turi identifikuoti asmenį pagal pateiktą asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą, o prireikus patikrinti ir kitus dokumentus. Paprastai dokumentus tikrina sargybos vyresnysis. Prieš atlikdamas patikrinimą, pareigūnas pasisveikina ir kreipiasi į asmenį: „Valstybės sienos apsaugos tarnyba. Prašau pateikti dokumentus“, trumpai ir aiškiai išdėsto kreipimosi priežastį ir tikslą. Asmens reikalavimu pareigūnas privalo parodyti tarnybinių pažymėjimą.

134. Tikrindamas asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą, pareigūnas turi nustatyti, ar šis dokumentas priklauso pateikėjui (pagal nuotrauką ir dokumente pateiktus duomenis), ar yra autentiškas (t.y. atitinka nustatytą pavyzdį, nėra klastojimo požymių) ir suteikia teisę asmeniui būti pasienio ruože.

135. Nustatydamas asmens tapatybę patvirtinančio ar kito dokumento autentiškumą, pareigūnas vadovaujasi atitinkamomis tarnybos vado įsakymu patvirtintomis dokumentų tikrinimo instrukcijomis.

136. Negalima tikrinamą dokumentą mėtyti, laikyti neapdengtą lyjant ar sningant, sutepti, lankstyti lapus, daryti juose neleistinus įrašus. Jei dokumentas yra piniginiėje, aplanke, į jį įdėti pinigai, lapeliai, kortelės ir pan., būtina pasiūlyti pateikėjui išimti šiuos daiktus.

137. Asmeniui, įtariamam padarius teisės pažeidimą, pažeidimo esmė paaiškinama remiantis atitinkamais teisės aktais. Be to, naudojant vaizdo, garso ar kitokią aparatūrą, asmenį reikia įspėti, kad tai, ką jis kalbės, gali būti įrašyta ir panaudota įstatymo nustatyta tvarka.

138. Pareigūnai tarnybos metu vadovaujasi tarnybos vado įsakymu patvirtintomis pareigūnų elgesio taisyklėmis.

139. Kilus įtarimui, kad pateikti dokumentai netikri ar suklastoti tikri dokumentai, ar įgyti juos pagrobiant, įgyti pateikiant melagingą informaciją, tokius dokumentus pateikęs asmuo įstatymų nustatyta tvarka sulaikomas ir pristatomas į užkardą.

140. Krūmuose, tankiame miške ar kitose vietose, kuriose tikrinamajam būtų lengviau pabėgti, patrulis, prieš tikrindamas dokumentus ar kalbėdamas su įtartinu asmeniu, turi nurodyti asmeniui eiti į atvirą vietovę, laukymę, proskyną ir pan.

141. Jei asmuo atsisako pateikti dokumentus, patrulis turi jį perspėti, kad, nepateikęs dokumentų, bus sulaikytas.

142. Prieš tikrinant asmenų grupės dokumentus, būtina imtis papildomų saugos priemonių, prireikus – iškviesti į pagalbą kitą pasienio sargybą. Patrulio sudėtyje esant kinologui su tarnybiniu šuniu, tikrinamas asmuo (asmenys) įspėjamas, kad nedarytų staigių judesių ir nesipriešintų pareigūnų teisėtiems veiksams, kitaip bus panaudotas tarnybinis šuo be papildomo perspėjimo. Tikrinant dokumentus, negalima užstoti tarnybiniam šuniui tikrinamų asmenų.

143. Patrulio saugumui užtikrinti sargybos vyresnysis, prieš pradėdamas ir užbaigęs asmens ar transporto priemonės patikrinimą (ne sienos perėjimo punktuose), radijo ar kitomis ryšio priemonėmis privalo apie tai pranešti užkardos budėtojiui.

PATRULIO VEIKSMAI SULAIKANT ASMENIS, ĮTARIAMUS PADARIUS TEISĖS PAŽEIDIMĄ

144. Patrulio vyresnysis, nusprendęs sulaikyti asmenis, įtariamus padarius teisės pažeidimus, privalo motyvuoti savo veiksmų teisėtumą, numatyti patogiausią sulaikymo momentą ir sulaikymo

veiksmų planą, atsižvelgdamas į:

- 144.1. sulaikomojo asmenybę ir pasekmes, jei jis nebus sulaikytas;
- 144.2. galimus sulaikymo sunkumus, kuriuos sukels sulaikomasis, jo bendrininkai ar aplinkiniai, pasipriešindami sulaikymui;
- 144.3. ginkluoto pasipriešinimo ar užpuolimo galimybę;
- 144.4. ginklo ar specialiųjų priemonių panaudojimo galimybes, jeigu jas reikėtų panaudoti.
145. Jeigu reikia sulaikyti pažeidėjų grupę, patrulis turi imtis papildomų savisaugos priemonių, prireikus iškviesti į pagalbą kitą pasienio sargybą ar sargybas.
146. Jei pažeidėjai nesitiki sulaikymo, pasienio sargyba turi nepastebimai kuo arčiau priartėti prie pažeidėjų ar prisileisti juos kuo arčiau ir po to imtis sulaikymo veiksmų. Esant būtinumui, sulaikomiesiems pareiškiamas reikalavimas atlikti veiksmus, mažinančius pasipriešinimo ar pabėgimo galimybę („Stok, rankas aukšty“, „Mesk peilį“, „Gulk“, „Nejudėk, bus panaudotas tarnybinis šuo“ ir pan.), ir pareiškama apie sulaikymą. Jeigu būtina, sulaikytiesiems uždedami antrankiai.
147. Apie asmenų sulaikymą patrulio vyresnysis praneša užkardos budėtojui, nurodydamas sulaikymo vietą, priežastį, sulaikytųjų skaičių, kitas aplinkybes, ir veikia pagal jo nurodymus.
148. Jei sulaikymo vietoje negalima garantuoti patikimos sulaikytųjų apsaugos dėl tam tikrų vietovės sąlygų arba vieta yra arti valstybės sienos, arba matoma iš gretimos valstybės teritorijos, patrulis gali nuvesti sulaikytuosius į kitą netoliese esančią vietą.
149. Apieškojus sulaikytuosius (atlikus išorinę asmens apžiūrą), dalis pareigūnų saugo sulaikytuosius, kiti atlieka sulaikymo vietovės apžiūrą (sulaikymo vietovė – galima pažeidėjų, judėjimo, buvimo ar daiktų išmetimo teritorija, apžiūrima ne mažesniu kaip 100 metrų spinduliu). Jei toks užduočių paskirstymas neužtikrina patikimos sulaikytųjų apsaugos, sulaikymo vietovės apžiūra atidedama iki kitos pasienio sargybos atvykimo.
150. Sulaikymo vietovės apžiūra yra atliekama ir palei pažeidėjų judėjimo maršrutą:
 - 150.1. pažeidėjams judant nuo valstybės sienos į valstybės teritorijos vidų – nuo sulaikymo vietos iki valstybės sienos;
 - 150.2. pažeidėjams judant valstybės sienos link – nuo sulaikymo vietos iki operacijos vadovo ar užkardos pamainos vyresniojo numatytos ribos.
151. Jei sulaikymas buvo atliekamas tamsiu paros metu, prireikus šviesiu paros metu atliekama pakartotinė sulaikymo vietos apžiūra ir vietovės apžiūra palei pažeidėjų judėjimo maršrutą.
152. Patrulio pareigūnas, Valstybės sienos apsaugos tarnybos įstatymo nustatytais sąlygomis ir pagrindais naudodamas tarnybinį šunį, vadovaujasi kinologijos veiklą reglamentuojančiais teisės aktais.
153. Sulaikęs asmenį, įtariamą teisės pažeidimu, pareigūnas surašo tarnybinį pranešimą, kuriame nurodo pareigūno vardą, pavardę, tarnybos vietą, pareigas, kam adresuotas tarnybinis pranešimas, teisės pažeidimo požymių nustatymo aplinkybes, trumpą teisės pažeidimo aprašymą, padarytos veikos vietą, laiką, būdus, padarinius, duomenis apie nukentėjusiuosius, duomenis apie pažeidėją, duomenis apie liudytojus, sulaikymo metu rastus daiktus ir dokumentus, ar buvo naudota prievarta, nesulaikytų asmenų, įtariamų padarius teisės pažeidimus, požymius, jų pasitraukimo kryptis ir kt.
154. Sulaikytų asmenų pristatymą į užkardą organizuoja užkardos pamainos vyresnysis. Pristatant sulaikytuosius asmenis, vadovaujasi Vidaus reikalų konvojaus statuto nuostatomis.

PATRULIO VEIKSMAI STABDANT TRANSPORTO PRIEMONES

155. Patrulis, prieš stabdydamas transporto priemonę, turi įvertinti visas galimas aplinkybes, kad stabdymo metu nekiltų grėsmė pareigūnų ir kitų žmonių saugumui, sustojusi transporto priemonė netrukdytų kitiems eismo dalyviams. Sustabdęs transporto priemonę, patrulis privalo pranešti užkardos budėtojui sustabdymo vietą, sustabdytos transporto priemonės markę, valstybinį numerį, kitus požymius.

156. Draudžiama stabdyti transporto priemones ten, kur sustojusi transporto priemonė gali sukelti autoįvykį, sutrukdyti kitų transporto priemonių eismą, sudaryti transporto grūstį, sukelti pavojų patrulio pareigūnų gyvybei ar sveikatai.

157. Transporto priemonę stabdantis pareigūnas turi būti uniformuotas.

158. Reikalavimas sustabdyti transporto priemonę išreiškiamas duodant vairuotojui signalą reguliuotojo lazdelės ar skritulio su raudonu atšvaitu mostu skersai judėjimo kryptčiai bei nurodant vairuotojui transporto priemonės sustojimo vietą.

159. Tamsiu paros metu transporto priemonės stabdomos laikantis šių reikalavimų:

159.1. pareigūnas turi vilkėti uniformą su šviesą atspindinčiais elementais (specialiąsias liemenes, rankogalius ir kt.), dirbti tik specialiomis spalvomis dažytu ir skiriamaisiais ženklais pažymėtu automobiliu;

159.2. stabdyti transporto priemonę šviečiančia reguliuotojo lazdele arba minėtu šviesą atspindinčiu skrituliu, įjungus patrulinio automobilio mėlynos spalvos švyturėlius. Rekomenduojama stabdyti apšviestuose kelio ruožuose.

160. Galima stabdyti transporto priemonę važiuojant patruliniu automobiliu, įjungus jo mėlynos spalvos švyturėlį (švyturėlius) ir specialius garso signalus. Šiuo atveju reikia privažiuoti prie stabdomos transporto priemonės iš galo ir reikalavimą sustoti pareikšti žodžiais per patrulinio automobilio garsiakalbį.

161. Jeigu įtariama, kad sustabdytos transporto priemonės vairuotojas ir (ar) keleiviai gali nepaklusti arba pasipriešinti pareigūnams, būtina prieš pradedant transporto priemonės patikrinimą užrašyti jos markę, spalvą ir valstybinį numerį.

162. Jei transporto priemonės vairuotojas nepaklūsta reikalavimui ją sustabdyti, patrulis privalo:

162.1. įsidėmėti kuo daugiau informacijos apie transporto priemonę (transporto priemonės valstybinio numerio ženklą, markę, spalvą, ypatingus požymius), vairuotojo, keleivių požymius ir pranešti užkardos pamainos vyresniajam (užkardos budėtojų);

162.2. persekioti transporto priemonę tarnybiniu automobiliu (motociklu), įjungus mėlynos spalvos švyturėlį (švyturėlius) ir specialius garso signalus, stengtis ją sustabdyti ir nuolat informuoti užkardos pamainos vyresnįjį (užkardos budėtoją) apie judėjimo kryptį;

162.3. per garsiakalbį kartoti reikalavimą sustabdyti transporto priemonę;

162.4. tarnybiniu automobiliu (motociklo) judėjimo greitį pasirinkti, kad būtų užtikrintas visų eismo dalyvių saugumas;

162.5. prireikus, vadovaudamasis įstatymais, turi teisę panaudoti fizinę prievartą arba šaunamąjį ginklą;

162.6. sustabdęs transporto priemonę, imtis visų atsargumo priemonių ir išsiaiškinti nestojimo priežastį;

162.7. esant būtinumui teisės aktų nustatyta tvarka pristatyti transporto priemonę, vairuotoją bei keleivius į padalinį;

162.8. išsamiai aprašyti stabdymo ir (ar) sulaikymo aplinkybes tarnybiniame pranešime ir pažeidimą įforminti nustatyta tvarka;

162.9. jeigu vairuotojas (keleivis) pasipriešino ir (ar) nevykdė pareigūno teisėto nurodymo ar reikalavimo arba įžeidinėjo jo garbę ir orumą, surinkti šio pažeidimo medžiagą (pažeidėjo ir liudytojų paaiškinimai, pareigūnų tarnybiniai pranešimai, daiktiniai įrodymai, vaizdo ar garso įrašai, protokolai ir kt.);

162.10. nesustabdžius transporto priemonės, surašyti tarnybinių pranešimą, kuriame nurodyti pažeidimo esmę, stabdymo aplinkybes bei priemones, kurių imtasi pažeidėjui sulaikyti, taip pat vairuotojo ir keleivių požymius.

163. Gavęs pranešimą, kad artėja transporto priemonė, kurios vairuotojas nepakluso reikalavimui sustoti, patrulis teisės aktų nustatyta tvarka, nesukeldamas grėsmės žmogaus gyvybei, transporto priemonei sulaikyti gali panaudoti priverstinio stabdymo priemones.

PATRULIO VEIKSMAI IEŠKANT IR PERSEKIOJANT VALSTYBĖS SIENOS

PAŽEIDĖJUS

164. Pažeidėjų paiešką patrulis pradeda nuo užduotyje nurodyto pradinio ruožo (taško). Sargybos vyresnysis nustato pagrindinę paieškos kryptį, judėjimo, stebėjimo ir vietovės apžiūros tvarką, saugumo priemones ir sąveiką su gretimomis pasienio sargybomis. Esant galimybei, paieškai ir persekiojimui pasitelkiamas kinologas su tarnybiniu šuniu.

165. Patrulis, atliekantis paiešką automobiliu, vietovę stebi važiuodamas ar trumpam sustodamas. Jei vietovės sąlygos neleidžia panaudoti automobilį, tęsia paiešką pėsčiomis, užtikrindamas, kad automobiliu nepasinaudos pašaliniai asmenys.

166. Gyvenamieji ir negyvenamieji pastatai ir kiti statiniai, kur įtariama, kad pasislėpę ieškomi asmenys, yra apžiūrimi, stebimi išėjimai iš jų. Krūmingos vietovės, įvairūs statiniai esant galimybėms apieškomi su tarnybiniu šuniu. Prieš apieškant tokias vietas, statinius ar kitus objektus, kinologas privalo garsiai pranešti: „Valstybės sienos apsaugos tarnyba, prašome išeiti, kitaip bus panaudotas tarnybinis šuo!“, vėliau pakartojama: „Valstybės sienos apsaugos tarnyba, stovėkite vietoje, leidžiamas tarnybinis šuo!“.

167. Pasienio sargybai pastebėjus valstybės sienos pažeidėjus ar aptikus jų pėdsakus, yra atliekamas pažeidėjų persekiojimas, kurio tikslas – kuo greičiau sulaikyti pažeidėjus, neleisti jiems pasitraukti į valstybės teritorijos vidų ar kirsti valstybės sieną.

168. Pažeidėjai persekiojami:

168.1. judantys į valstybės teritorijos vidų – iki jų sulaikymo (persekiojimas pradėtas pasienio ruože, tęsiamas ir už pasienio ruožo ribų);

168.2. judantys valstybės sienos link – iki valstybės sienos.

169. Persekiojimas gali būti:

169.1. pagal aptiktus pėdsakus (karštais pėdsakais);

169.2. tiesioginis (kai persekiojantys pareigūnai mato pažeidėjus).

170. Jei pėsčiojo patrulio sudėtyje yra kinologas, jis eina priekyje, kiti pareigūnai – už jo tokiu atstumu, kad būtų galima palaikyti sąveiką ir darniai veikti, ir gretimai pažeidėjo pėdsakų iš pavėjinės pusės, kad prireikus pažymėtų pėdsakų buvimo vietą.

171. Jeigu lietus, sniegas, vėjas ar kiti gamtos reiškiniai gali sugadinti (sunaikinti) pėdsakus ar įrodymus, būtina imtis priemonių juos apsaugoti ir pranešti užkardos budėtojui. Jei išsaugoti neįmanoma – įsiminti ir pasižymėti jų padėtį, išsidėstymą ir kitas aplinkybes.

172. Jei patrulis, persekiojantis pagal pėdsakus, pameta pėdsakus, jis atlieka aplinkinės vietovės apžiūrą, turėdamas tikslą surasti pamestus pėdsakus. Pamestų pėdsakų paiešką pasienio sargyba atlieka judėdama zigzagine ar spiraline linija nuo pėdsakų pametimo vietos tikima pažeidėjų judėjimo kryptimi. Jei pamestų pėdsakų surasti nepavyksta, atliekama paieška tikėtina pažeidėjų judėjimo kryptimi.

173. Nesulaikius pažeidėjų, sargybos vyresnysis privalo nedelsdamas informuoti užkardos pamainos vyresnįjį (užkardos budėtoją) ir surašyti tarnybinį pranešimą, kuriame nurodyti pažeidimo esmę, paieškos ir persekiojimo aplinkybes bei priemones, kurių imtasi pažeidėjams sulaikyti, ir dėl kokių priežasčių pažeidėjai nebuvo sulaikyti, taip pat pažeidėjų požymius.

PATRULIO VEIKSMAI SLAPUKAUJANT

174. Patrulis tose vietose, kur yra tikimas pažeidėjų vykimas, gali vykdyti slapukavimo užduotį, derindamas stebėjimą su garsų pasiklausymu. Tokias vietas gali nurodyti užkardos vadas ar užkardos pamainos vyresnysis. Patrulis tokias vietas gali pasirinkti ir pats, atsižvelgdamas į padėtį saugomame ruože, saugomo ruožo ypatumus ir kitas aplinkybes.

175. Slapukavimo vieta turi užtikrinti slaptą atvykimą ir pareigūnų išsidėstymą, gerą matomumą (kad pažeidėjas nepastebėtas negalėtų apeiti pasienio sargybos), galimybę sulaikyti pažeidėjus.

176. Atvykę į slapukavimo tarnybos vietą, pareigūnai iš artimiausios priedangos apžiūri vietovę. Sargybos vyresnysis nurodo, kam ir kur išsidėstyti ir užsimaskuoti, stebėjimo sektorių,

pasiklausymo kryptis, sąveikos tarp pasienio sargybos pareigūnų signalus.

177. Pareigūnai išsidėsto slapčiai ir užsimaskuoja. Tarnybos užduotį vykdo vizualaus matomumo, girdimumo arba signalizacijos ir stebėjimo prietaisų veikimo ribose. Atstumas tarp pareigūnų turi būti toks, kad jie galėtų vienas kitą matyti ar girdėti perduodamus signalus (jei nėra galimybės pasinaudoti radijo ryšiu), sklandžiai veikti.

178. Atsižvelgiant į tai, kad slapukavimas yra susijęs su ilgalaikiu monotonišku ir varginančiu buvimu vienoje vietoje:

178.1. nenutrūkstamas slapukavimo laikas neturi būti ilgesnis kaip 3–4 valandos, žiemą ar kitomis nepalankiomis oro sąlygomis – 2–3 valandos (slapukavimas turi būti kaitaliojamas su poilsiu ar kitų užduočių atlikimu);

178.2. turi būti numatytas periodiškas slapuko buvimo vietos pakeitimas.

179. Tuo atveju, kai slapukavimo vieta yra išaiškinama, pvz., sulaikant pažeidėjus, pasienio sargyba slapčiai užima kitą vietą, tinkamą stebėti ta pačia kryptimi ir tęsia tarnybinės užduoties vykdymą, apie slapukavimo vietos pakeitimą informuodama užkardos pamainos vyresnįjį (užkardos budėtoją). Jei nėra galimybės užimti kitos vietos arba tolimesnis slapukavimas dėl slapukavimo vietos demaskavimo tampa netikslingas, sargybos vyresnysis praneša apie tai užkardos budėtojui ir toliau veikia pagal jo nurodymus.

STEBĖJIMO POSTAS

180. Stebėjimo postai skirstomi pagal:

180.1. panaudojamas priemonės (vizualaus stebėjimo, radiolokacinis, termovizorinis ar kitas);

180.2. išsidėstymo vietos įrengimą – stacionarus (vykdantis tarnybą bokštuose ar kitose atitinkamai įrengtose stacionariose pozicijose (objektuose) ir mobilus (vykdantis tarnybą vienoje ar keliose nustatytose vietose be stacionarios stebėjimo įrangos).

181. Stebėjimo postas paprastai nustato šiuos duomenis apie aptiktą objektą:

181.1. aptikimo laiką;

181.2. objekto pavadinimą (žmogus, automobilis ir kt.);

181.3. aptikimo vietą (koordinates, vietos sąlyginį pavadinimą ar kt.);

181.4. judėjimo parametrus (greitį, judėjimo kryptį, kursą);

181.5. išėjimo už stebėjimo sektoriaus ribų, valstybės sienos kirtimo nenustatytoje vietoje laiką ir koordinates.

182. Jei objektas juda į kitą savo arba kitos užkardos stebėjimo posto stebėjimo sektorių (zoną), sargybos vyresnysis praneša duomenis apie objektą šiai pasienio sargybai.

183. Objekto judėjimo parametrai patikslinami ir duomenys perduodami sąveikaujančioms pasienio sargyboms ir kitoms bendradarbiaujančioms pajėgoms pagal nustatytus laiko intervalus.

184. Stacionarus stebėjimo postas, vykdydamas tarnybą, privalo vadovautis užkardos vado parengta ir rinktinės vado patvirtinta stacionaraus stebėjimo posto darbo instrukcija, kuri parengiama kiekvienam stebėjimo postui ar kitai atitinkamai įrengtai vietai, vadovaujantis šiais nuostatais, kitais teisės aktais bei atsižvelgiant į turimos stacionarios stebėjimo įrangos ir stebėjimo prietaisų bei kitų tarnybos priemonių panaudojimo galimybes. Stacionaraus stebėjimo posto darbo instrukcijoje nurodoma:

184.1. įrangos, dokumentacijos ir kitų tarnybos priemonių saugojimo, priėmimo ir perdavimo tvarka keičiantis pasienio sargyboms;

184.2. užduočių paskirstymas stebėjimo posto pareigūnams;

184.3. stebėjimo objektai, kokie duomenys apie aptiktus objektus ir kaip nustatomi, duomenų dokumentavimo tvarka (vaizdo įrašai, stebėjimo žurnalai ir kt.);

184.4. kam, kokių būdu, kokie duomenys apie stebimus objektus ir kaip dažnai yra perduodami;

184.5. kas sulaiko pažeidėjus, kaip sąveikaujama su kitomis pasienio sargybomis ir bendradarbiaujančių institucijų padaliniais pastebėjus valstybės sienos kirtimo tvarkos ar kitus

pažeidimus ar įtarus, kad yra pažeista ar ketinama pažeisti šią tvarką;

184.6. stebėjimo sektoriai (zonos), orientyrai (gali būti pavaizduoti grafiškai prie instrukcijos pridedamoje stebėjimo schemeje);

184.7. stebėjimo vietos apsaugos ir tvarka.

185. Stebėjimo postas, stebėdamas paskirto sektoriaus vietovę, privalo pastebėti visus vietovės pasikeitimus savo sektoriuje.

186. Pablogėjus matomumui dėl oro sąlygų pasikeitimo ar kitų priežasčių, stebėjimo posto, aprūpinto tik optiniais stebėjimo prietaisais, vyresnysis praneša užkardos pamainos vyresniajam ir veikia pagal jo nurodymus.

UŽTVARA

187. Užtvarai vadovauja operacijos vadovas.

188. Užtvaros pareigūnams nurodoma:

188.1. užtvėrimo riba, išsidėstymo joje laikas ir tvarka;

188.2. duomenys apie ieškomus, persekiojamus ar kitus asmenis, kurių vykimą būtina užkardyti;

188.3. pasienio sargybų ar atskirų pareigūnų išsidėstymo vietos ir užduotys;

188.4. sąveikos tarp užtvaros pareigūnų (pasienio sargybų), ryšio su operacijos vadovu palaikymo tvarka, valdymo signalai;

188.5. veiksmai aptikus pažeidėjus ar ieškomus asmenis.

189. Užtvara prie užtvėrimo ribos išsiskleidžia į grandį, sudarytą iš atskirų pareigūnų ar pasienio sargybų (ruožų patrulių, stebėjimo postų), išdėstytų pagal nustatytus intervalus vienas nuo kito ar viena nuo kitos. Grandies tankumas (pareigūnų skaičius vienam užtvėrimo ribos kilometrui) priklauso nuo turimų pajėgų, paskirtos užduoties, pažeidėjų veiksmų pobūdžio, vietovės ir oro sąlygų, paros laiko bei kitų aplinkybių. Tankiausiai pareigūnai išsidėsto prie pažeidėjų (ieškomų asmenų) tikimų judėjimo maršrutų.

190. Žiemą, esant sniegui, palei užtvėrimo ribą gali būti daroma kontrolinė slidžių trasa.

191. Užtvėrimo ribos yra nustatomos iš anksto ar operacijos metu. Užtvara turi išsidėstyti prie paskirtos užtvėrimo ribos anksčiau, negu tą ribą pasieks pažeidėjai (ieškomi asmenys).

192. Pareigūnai turi išsidėstyti taip, kad vietovė iš fronto pusės (ta užtvėrimo grandies pusė, kur laukiamas pažeidėjų (ieškomų asmenų) pasirodymas) būtų atvira (matoma) ir sudarytų sąlygas darniai veikti pareigūnams, sulaikant pažeidėjus (ieškomus asmenis).

193. Atsižvelgiant į užduoties ir vietovės sąlygas bei turimų pajėgų skaičių, gali būti paskirti stebėtojai.

194. Dalis užtvaros pareigūnų skiriama į rezervą, kuris išdėstomas (slepiamas) vietoje, iš kurios galima greitai ateiti į pagalbą užtvaros pareigūnams. Rezervas panaudojamas pažeidėjams persekioti, atskiroms užtvėrimo ribos vietoms sustiprinti, kitoms staigiai iškilusioms užduotims atlikti.

195. Užtvaros pareigūnai gali apriboti asmenų, transporto priemonių vykimą per užtvėrimo ribą asmenų saugumo sumetimais, taip pat jei yra pagrindo manyti, kad asmenų ar transporto priemonių praleidimas per užtvėrimo ribą neigiamai atsilieps operacijos eigai, pvz., pažeidėjai sužinos apie užtvaros išdėstymą ir pan.

196. Užtvaros pareigūnams išvykti iš nustatytų išsidėstymo vietų be operacijos vadovo leidimo draudžiama.

PASALA

197. Pareigūnai į pasalą parenkami ir aprūpinami tarnybinėmis priemonėmis remiantis turima informacija apie pažeidėjų skaičių, numatomą vykimo būdą, panaudojamas transporto priemonės, galimus pasipriešinimo veiksmus. Prireikus pasitelkiami kinologai su tarnybiniais šunimis, ruoštais apsaugai.

198. Pasala išdėstoma tikimo pažeidėjų maršruto vietose, kurias sunku apeiti (apvažiuoti). Pasalos išdėstymo vieta turi užtikrinti:
- 198.1. pasalos pareigūnų atvykimo ir išsidėstymo slaptumą;
 - 198.2. tinkamas stebėjimo ir pareigūnų sąveikos sąlygas, galimybę apsupti pažeidėjus, sulaikymo veiksmų netikėtumą, pareigūnų ir tarnybinių šunų saugumą panaudojant šaunamuosius ginklus;
 - 198.3. ribotas galimybes pažeidėjams pasipriešinti, manevruoti, bandyti pasitraukti iš sulaikymo vietos;
 - 198.4. palankias sąlygas persekioti, jei pažeidėjai bandys išvengti sulaikymo, pasitraukdami iš sulaikymo vietos.
199. Skiriant pasalai tarnybinę užduotį, nurodoma:
- 199.1. turimi duomenys apie pažeidėjus;
 - 199.2. pasalos sudėtis ir aprūpinimas;
 - 199.3. išsidėstymo vieta, atvykimo į ją laikas ir tvarka;
 - 199.4. orientacinė tarnybos vykdymo trukmė;
 - 199.5. ryšio su užkardos pamainos vyresniuoju ar pareigūnu, kuris paskyrė tarnybinę užduotį, palaikymo tvarka.
200. Pasalai atvykus į tarnybos vietą, sargybos vyresnysis organizuoja šios vietos žvalgybą, nustato ir nurodo:
- 200.1. kiekvieno pareigūno išsidėstymo vietą ir užduotį;
 - 200.2. sąveikos tarp pareigūnų tvarką;
 - 200.3. savo išsidėstymo vietą.
201. Pasalos pareigūnams skiriamos sulaikymo, pridengimo ir stebėjimo užduotys.
202. Sulaikymo užduotys skiriamos geriausiai paruoštiems, fiziškai stipriems pareigūnams, kinologams su tarnybiniais šunimis, ruoštais apsaugai.
203. Pridengimo užduotis atliekantys pareigūnai išsidėsto taip, kad galėtų sulaikančius pareigūnus paremti ugnimi ir kitomis priemonėmis.
204. Stebėtojai turi laiku pastebėti artėjančius pažeidėjus ir pranešti sargybos vyresniajam. Kai pažeidėjai praeina (pravažiuoja) stebėtojų išsidėstymo vietą, stebėtojai persikelia į galimą pažeidėjų atsitraukimo kryptį ir užkardo galimą jų atsitraukimą.
205. Pasala gali išvykti iš tarnybos vietos tik įvykdžiusi tarnybos užduotį arba vadovo, paskyrusio tarnybos užduotį, nurodymu. Jei pasalos buvimo vieta yra demaskuota, sargybos vyresnysis praneša užkardos pamainos vyresniajam ar vadovui, paskyrusiam tarnybos užduotį, ir toliau veikia pagal gautus nurodymus.

VAIZDO IR (AR) SIGNALIZACIJOS SISTEMOS OPERATORIUS

206. Sargyba „Vaizdo ir (ar) signalizacijos sistemos operatorius“ (toliau – operatorius) skiriama tose užkardose, kur yra įrengtos šios sistemos.
207. Atsižvelgiant į užkardose (sienos perėjimo punktuose) įrengtų vaizdo ir (ar) signalizacinių sistemų rūšis, kiekviena rinktinė privalo patvirtinti šios vaizdo ir (ar) signalizacinių sistemų panaudojimo instrukciją. Instrukcijoje turi būti apsvarstyti šie esminiai klausimai:
- 207.1. kam suteiktos vaizdo ir (ar) signalizacijos sistemos administratoriaus teisės;
 - 207.2. kas suteikia operatoriui(-iams) slaptažodžius;
 - 207.3. kas kontroliuoja vaizdo įrašymą (kad laiku būtų pakeistos vaizdo įrašymo laikmenos);
 - 207.4. kas atsakingas už vaizdo įrašymo laikmenų archyvavimą ir saugojimą.
208. Operatorius privalo:
- 208.1. žinoti ryšio linijų ir signalizacijos sistemos (komplekso) daviklių (linijų, ruožų) išsidėstymą vietovėje;
 - 208.2. išmanyti vaizdo ir (ar) signalizacijos sistemos konstrukciją ir eksploatavimo taisykles;
 - 208.3. mokėti veiksmų tvarką gavus signalą iš vaizdo ir (ar) signalizacijos sistemos;

208.4. žinoti saugaus elgesio taisyklės aptarnaujant vaizdo ir (ar) signalizacijos sistemos aparatūrą (valdymo pultą);

208.5. perimdamas budėjimą, pagal aprašą perimti tarnybinę dokumentaciją, ryšio priemones ir kitą įrangą, patikrinti vaizdo ir (ar) signalizacijos sistemos, ryšių priemonių darbą, įrašus vaizdo ir (ar) signalizacijos sistemos darbo apskaitos žurnale. Apie budėjimo priėmimą nustatyta tvarka pranešti užkardos pamainos vyresniajam;

208.6. kontroliuoti vaizdo ir (ar) signalizacijos sistemos darbą;

208.7. pagal užkardos vado, jo pavaduotojų arba užkardos pamainos vyresniojo nurodymus atidaryti distancinio valdymo spynų užraktus signalizacijos sistemos (komplekso) vartuose pasienio sargyboms ir transporto priemonėms praleisti (jei tokie vartai įrengti);

208.8. apie visus ryšio sutrikimus ir aparatūros gedimus nedelsdamas pranešti užkardos pamainos vyresniajam;

208.9. gavęs pavojaus signalą iš vaizdo ir (ar) signalizacijos sistemos:

208.9.1. įjungti garsinį pavojaus signalą (jeigu turimoje įrangoje yra numatytas garsinio signalo įjungimas);

208.9.2. informuoti užkardos pamainos vyresnįjį (užkardos budėtoją) apie gautą signalą;

208.9.3. užregistruoti gautą signalą vaizdo ir (ar) signalizacijos sistemos darbo apskaitos žurnale (jei vaizdo ir (ar) signalizacinė sistema tai nedaro automatiškai);

208.9.4. užkardos pamainos vyresniajam leidus, išjungti pavojaus signalą aparatūroje (valdymo pulte);

208.9.5. įspėti pasienio sargybas vykdančias tarnybą netoli vietos, iš kurios gautas signalas;

208.9.6. užkardos pamainos vyresniojo nurodymu pranešti kitoms pasienio sargyboms, gretimoms užkardoms apie pavojaus signalą, gautą iš vaizdo ir (ar) signalizacijos sistemos;

208.9.7. priimti pasienio sargybų pranešimus apie padėtį ir apie tai pranešti užkardos pamainos vyresniajam.

209. Operatoriui draudžiama:

209.1. be užkardos pamainos vyresniojo (užkardos budėtojo) leidimo perduoti tarnybinę dokumentaciją, ryšių priemones ir savo pareigų vykdymą, palikti tarnybos vietą;

209.2. be užkardos pamainos vyresniojo (užkardos budėtojo) leidimo atjungti signalizacijos sistemą (kompleksą) arba atskirus jos (jo) ruožus, savarankiškai išjungti pavojaus signalą.

VALSTYBĖS SIENOS LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORINĖJE JŪROJE, KURŠIŲ MARIOSE STEBĖJIMAS

210. Valstybės sienos Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje ir Kuršių mariose stebėjimas – tai tarnybos organizacinių, techninių ir kitų priemonių visuma, užtikrinanti pasienio teisinį režimą teritorinėje jūroje.

211. Valstybės sienos Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje stebėjimo sistemą sudaro:

211.1. Pakrančių apsaugos rinktinės stebėjimo postai;

211.2. Kopgalio užkardos Patrulinių laivų būrys;

211.3. Pakrančių apsaugos rinktinės Nacionalinis jūros sienos apsaugos koordinavimo centras (toliau – NJSAKC);

211.4. Aviacijos eskadrilės orlaiviai.

212. NJSAKC, stebėjimo postai, patruliniai laivai, orlaiviai, vykdydami jiems patikėtas stebėjimo funkcijas, privalo užtikrinti:

212.1. kad nebūtų pažeista užsienio laivų taikaus plaukimo teisė teritorinėje jūroje;

212.2. kad taikus plaukimas nekeltų grėsmės taikai, Lietuvos Respublikos saugumui ar nustatytai tvarkai. Laivo plaukimas turi būti nenutrūkstamas ir greitas;

212.3. kad taikaus plaukimo metu nebūtų vykdoma bet kokia kita veikla, tiesiogiai nesusijusi su plaukimu;

212.4. pagal savo kompetenciją aplinkos ir gyvųjų išteklių apsaugos režimą;

212.5. paieškos ir gelbėjimo darbų teritorinėje jūroje vykdymą;

- 212.6. laivų ir asmenų teisėto buvimo teritorinėje jūroje kontrolę;
- 212.7. plaukiojančių objektų teritorinėje jūroje, gretutinėje zonoje, išskirtinėje ekonominėje zonoje ir Kuršių mariose stebėjimą, atpažinimą bei rizikos analizės vykdymą;
- 212.8. įstatymų nustatyta tvarka plaukiojančių objektų apžiūrą ir sulaikymą (patruliniai laivai, aviacijos eskadrilės orlaiviai).

ORO ERDVĖS STEBĖJIMAS

213. Visos pasienio sargybos pagal galimybę stebi oro erdvę. Pareigūnai turi žinoti oro skrydžiams nustatytus oro kelius užkardos veikimo teritorijoje, turėti informacijos apie numatomus orlaivių skrydžius užkardos veikimo teritorijoje.

214. Pasienio sargyba, pastebėjusi orlaivį, skrendantį virš Lietuvos Respublikos ar gretimos valstybės teritorijos, stebi jo skrydį matomumo ribose. Sargybos vyresnysis nedelsdamas praneša užkardos pamainos vyresniajam, jei:

214.1. skrydis atliekamas už oro skrydžiams nustatytų oro kelių ribų ir pasienio sargyba neturi išankstinių duomenų apie tokio skrydžio sankcionavimą (leidimą);

214.2. orlaivis, atliekantis skrydį kaimyninės valstybės teritorijoje, kirto valstybės sieną, įskrisdamas į Lietuvos Respubliką nenustatytoje vietoje.

215. Pranešime sargybos vyresnysis nurodo:

215.1. tarnybos vykdymo vietą;

215.2. orlaivio aptikimo laiką arba sienos kirtimo laiką (pvz., – 12.30) ir vietą (pvz., virš Ruonių kaimo);

215.3. orlaivio tipą (lėktuvas, sraigtasparnis, raketa, sklandytuvas, deltaplanas, oro balionas);

215.4. orlaivio skrydžio kursą, (kryptį) (pvz., 135° arba pietryčių);

215.5. skrydžio aukštį (iki 100 m, iki 1000, virš 1000 m);

215.6. aptikimo būdą (vizualiai ar pagal variklio gaudesį).

216. Jeigu orlaivis aptiktas pagal variklio gaudesį, tipas, kursas ir aukštis gali būti neperduodami.

217. Gali būti perduodami ir kiti nustatyti požymiai, pvz., variklio rūšis (reaktyvinis, sraigtasparnis), lėktuvo tipas (keleivinis, naikintuvas, sportinis ir kt.), skiriamieji ženklai.

218. Pasienio sargyba, toliau stebėdama orlaivio skrydį, papildomai praneša apie šiuos orlaivio manevrus (veiksnius):

218.1. kurso pakeitimą;

218.2. nusileidimą ir vėlesnį pakilimą;

218.3. avarinį kritimą;

218.4. desanto, krovinio ar kitų daiktų išmetimą;

218.5. valstybės sienos kirtimą.

219. Užkardos budėtojas praneša apie nesankcionuotą skrydį rinktinės budėtojui ir į Karinių oro pajėgų budėtojui.

220. Užkardos budėtojas, gavęs tiesiogiai iš Karinių oro pajėgų budėtojo ar per rinktinės budėtoją pranešimą apie nesankcionuotą skrydį užkardos veikimo teritorijoje, praneša apie tai užkardos pamainos vyresniajam, kuris skiria užduotį pavaldžioms pasienio sargyboms aptikti ir stebėti nurodytą orlaivį.

221. Orlaivio, pažeidusio valstybės sienos teisinį režimą, nusileidimo ar daiktų išmetimo užkardos veikimo teritorijoje atveju užkardos pamainos vyresnysis išsiunčia arčiausiai esančią arba kitą pasienio sargybą į nusileidimo ar daiktų išmetimo vietą (rajoną).

222. Tolimesni pasienio sargybos veiksmai orlaivio nusileidimo rajone priklauso nuo jo nusileidimo priežasčių ir aplinkybių.

IV. TIKRINIMAS KERTANT VALSTYBĖS SIENĄ

223. Tikrinimas kertant sieną apima sienos perėjimo punkte tarnybą vykdančių pareigūnų veiksmus, kuriais užtikrinama, kad asmenys, įskaitant jų transporto priemones ir jų turimus daiktus, atvyktų į Europos Sąjungos valstybių narių teritoriją ir iš jos išvyktų tik Šengeno sienų kodekso nustatyta tvarka ir pagrindais.

224. Tikrinimas kertant sieną atliekamas:

224.1. autokelių sienos perėjimo punktuose;

224.2. geležinkelio sienos perėjimo punktuose;

224.3. tarptautinių oro uostų sienos perėjimo punktuose;

224.4. Šengeno sienų kodekso nustatytais atvejais – aerodromuose;

224.5. jūrų uoste esančiuose sienos perėjimo punktuose;

224.6. upių sienos perėjimo punktuose.

225. Tikrinimo veiksams atlikti kertant sieną skiriama pasienio sargyba „**Pasienio tikrinimo postas**“.

226. Pasienio tikrinimo posto pareigūnas privalo:

226.1. būti susipažinęs su teisės aktais, reglamentuojančiais tikrinimus kertant sieną;

226.2. bendraudamas su sieną kertančiais asmenimis, laikytis tarnybinės etikos, susidarius konfliktinei situacijai, nedelsdamas pranešti posto pamainos vyresniajam;

226.3. stebėti sieną kertančius asmenis ir transporto priemones, mokėti pagal elgesį, išorinius asmens ir transporto priemonės požymius nustatyti valstybės sienos kirtimo tvarkos pažeidimus;

226.4. užtikrinti, kad asmenys, vykstantys per sienos perėjimo punktus, kuriuose nėra muitinės postų, gabendami daiktus, už kuriuos imami importo (eksporto) muitai ir kiti mokesčiai ar kuriems taikomi įvežimo (išvežimo) draudimai bei apribojimai, laikytųsi nustatytų šių daiktų įvežimo (išvežimo) normų;

226.5. panaudojant specialiai apmokytus tarnybinius šunis, ieškoti neteisėtai gabenamas sprogstamąsias, narkotines medžiagas, ginklus, alkoholio, tabako gaminius ir kt.

227. Tarnybos rinktinės, atsižvelgdamos į joms pavaldžių sienos perėjimo punktų statusą (tarptautinis, autokelių, geležinkelio, oro, jūros uostų, pasienio vietinio eismo), Šengeno sienų kodekso ir šių nuostatų nustatyta tvarka patvirtina pasienio tikrinimo posto darbo instrukciją, kurioje nustatomas pasienio tikrinimo posto (ar jį sudarančių pasienio sargybų) darbo vietos, šių vietų numeracija ar sutartiniai pavadinimai ir detalios reglamentuojamos pareigūnų užduotys kiekvienoje darbo vietoje.

228. Pasienio tikrinimo posto darbo instrukcijoje gali būti nustatyti keli pareigūnų užduočių paskirstymo variantai atsižvelgus į vykimo per valstybės sieną intensyvumą (įprastinėmis sąlygomis ir skiriant didesnę ar (ir) mažesnę pareigūnų skaičių ir pan.), pareigūnų veiksmai ekstremalių situacijų atvejais.

229. Užkardos vadas turi užtikrinti, kad:

229.1. skiriamų pasienio tikrinimo posto pareigūnų skaičius atitiktų sienos perėjimo punkto darbo nuostatus bei asmenų ir transporto priemonių vykimo per valstybės sieną intensyvumą;

229.2. pasienio tikrinimo posto pareigūnai galėtų vykdyti tarnybą visose darbo vietose ir nuolat keistų vienas kitą.

230. Tarnybinėje dokumentacijoje darbo vieta žymima sutrumpintu pagrindinės pareigūno vykdomos užduoties pavadinimu, pvz., DP – dokumentų patikrinimas. Jei ši darbo vieta skirta tik atvykstantiesiems į Lietuvos Respubliką tikrinti, yra rašomas skaičius „1“, tik išvykstantiesiems – skaičius „2“. Jei yra kelios vienodos pagal atliekamų funkcijų apimtį darbo vietos – papildomai skliausteliuose rašomas darbo vietos numeris, pvz., DP1(3). Konkretūs darbo vietų žymėjimai nurodomi Pasienio tikrinimo posto darbo instrukcijoje.

TIPINĖS PASIENIO TIKRINIMO POSTO PAREIGŪNŲ UŽDUOTYS

231. Atliekant tikrinimą kertant sieną, pasienio tikrinimo posto pareigūnams gali būti skiriamos šios tipinės užduotys:

- 231.1. „Pasienio tikrinimo posto pamainos vyresnysis“;
- 231.2. „Pasienio tikrinimo posto budėtojas“;
- 231.3. „Dokumentų tikrinimas“;
- 231.4. „Autotransporto priemonių tikrinimas“;
- 231.5. „Asmenų ir transporto priemonių, kertančių valstybės sieną, bei gabenamų krovinių jonizuojančiosios spinduliuotės lygio kontrolė“;
- 231.6. „Vizų išdavimas“.
- 231.7. „Traukinio tikrinimas“;
- 231.8. „Traukinio stebėjimas“;
- 231.9. „Traukinio išorinė apžiūra“;
- 231.10. „Orlaivio apžiūra ir orlaivio įgulos dokumentų tikrinimas“;
- 231.11. „Plaukiojimo priemonės stebėjimas“;
- 231.12. „Plaukiojimo priemonės tikrinimas“;
- 231.13. „Transporto priemonės (asmenų grupės) palyda“;
- 231.14. „Sargybinis prie įleidžiamojo uždvaro“;
- 231.15. „Sargybinis prie išleidžiamojo uždvaro“.
- 232. Prireikus pasienio tikrinimo posto pareigūnams gali būti skiriamos ir kitos užduotys, numatytos pasienio tikrinimo posto darbo instrukcijose.
- 233. Pasienio tikrinimo posto pareigūnams gali būti skiriamos kelios užduotys.
- 234. Kinologas su tarnybiniu šuniu į sargybos „Pasienio tikrinimo postas“ sudėtį neįeina, o skiriamas kaip papildomas pareigūnas atlikti savo tiesiogines funkcijas su tarnybiniu šuniu.

PASienio TIKRINIMO POSTO PAMAINOS VYRESNYSIS

235. Visuose pasienio tikrinimo postuose skiriama užduotis „Pasienio tikrinimo posto pamainos vyresnysis“. Jis atsako už tikslų tarnybinės užduoties vykdymą, jam tarnybos metu pavaldžių pareigūnų drausmę, už tarnybinių patalpų ir kitų tarnybos vietų ir jose esančių materialinių vertybių priežiūrą, apsaugą, tinkamą panaudojimą. Jeigu pasienio tikrinimo postas yra dislokuotas užkardoje, tai pasienio tikrinimo posto pamainos vyresniojo funkcijas gali vykdyti užkardos pamainos vyresnysis. Visais atvejais pasienio tikrinimo posto pamainos vyresniajam taikomi visi (*mutatis mutandis*) šių nuostatų punktai, reglamentuojantys pamainos vyresniojo teises ir pareigas.

236. Posto pamainos vyresnįjį užkardos vadas skiria iš gerai parengtų ir sugebančių vadovauti pasienio sargyboms pareigūnų.

237. Posto pamainos vyresnysis, vykdydamas jam pavestą tarnybines užduotis, vykdo sargybos vyresniojo funkcijas, nustatytas šiuose nuostatuose, be to, privalo:

237.1. patikrinti tarnybos priemonių paruošimą bei prarasti instruktažą (jei pamainos grafike numatytas pareigūnų atvykimas ne į užkardą, o į sienos perėjimo punktą);

237.2. sudaryti pareigūnų paskirstymo pagal darbo vietas grafiką, jei toks paskirstymas nenustatytas iš anksto gautame tarnybiniame žiniaraštyje;

237.3. organizuoti dokumentacijos, tarnybinių patalpų ir kitų tarnybos vietų bei jose esančių materialinių vertybių perėmimą iš keičiamos pasienio sargybos;

237.4. užtikrinti sklandų, greitą ir kokybišką valstybės sieną kertančių asmenų ir transporto priemonių pasienio tikrinimą;

237.5. esant tarnybiniam būtinumui (vykimo per valstybės sieną intensyvumo pakitimas, tam tikrų kategorijų asmenų ar tam tikrų rūšių transporto priemonių vykimas ir pan.), tikslinti gautą tarnybines užduotis, duoti pavaldiems pareigūnams papildomus nurodymus, prireikus keisti pareigūnų paskirstymą darbo vietose (jei paskirstymas nustatytas iš anksto, įrašyti apie pakeitimus ir jų priežastis tarnybos žiniaraštyje);

237.6. nustatyta tvarka bendradarbiauti su patikrinimą atliekančių valstybės institucijų pareigūnais, ūkio subjekto, kurio teritorijoje įsteigtas sienos perėjimo punktas, bei ūkio subjektų, teikiančių paslaugas, susijusias su sienos perėjimo punktuose atliekamu tikrinimu, darbuotojais;

237.7. asmeniškai pakartotinai patikrinti dokumentus, sukėlusius įtarimą dėl jų tikrumo ar priklausomybės pateikėjui;

237.8. prireikus dalyvauti sudėtingesnės konstrukcijos transporto priemonių ir krovinių apžiūroje. Aptikus asmenų neteisėto patekimo į transporto priemones ar vežamus jomis krovinius požymius ar pėdsakus, ar nustačius kitus teisės pažeidimus, kartu su muitinės pamainos viršininku atlikti nuodugnų tikrinimą;

237.9. organizuoti pakartotinį tikrinimą, jeigu yra pagrindo manyti, kad per tikrinimą pateikti klaidingi duomenys ar kitaip pažeista tikrinimo tvarka;

237.10. priimti užsieniečių prašymus suteikti prieglobstį Lietuvos Respublikoje;

237.11. teisės aktų nustatyta tvarka paimti suklastotus ar negaliojančius dokumentus, sulaikytas transporto priemones, neteisėtai gabenamus per valstybės sieną daiktus;

237.12. teisės aktų nustatyta tvarka sulaikyti asmenis, pažeidusius tikrinimo kertant sieną tvarką;

237.13. trečiosios šalies piliečiui, kuriam Šengeno sienų kodekso nustatyta tvarka neleidžiama atvykti į valstybių narių teritoriją, surašyti „Sprendimą dėl atsisakymo leisti atvykti kertant sieną“, užtikrinti, kad jis sugrįžtų į valstybę, iš kurios atvyko, o asmuo, neišleistas iš Lietuvos Respublikos, vyktų atgal į Lietuvos Respubliką;

237.14. spręsti klausimą dėl vizos išdavimo trečiosios šalies piliečiui;

237.15. teisės aktų nustatyta tvarka priimti sprendimus dėl užsieniečio įpareigojimo išvykti iš Lietuvos Respublikos.

PASIENIO TIKRINIMO POSTO BUDĖTOJAS

238. Užduotis „Pasienio tikrinimo posto budėtojas“ skiriama esant tarnybiniam būtinumui. Jei pasienio tikrinimo posto budėtojas neskiriamas, jo funkcijas vykdo posto pamainos vyresnysis. Pasienio tikrinimo posto budėtojas privalo:

238.1. priimdamas budėjimą, patikrinti ir priimti pagal aprašus ginkluotę (jei ginkluotė išduodama punkte), ryšio priemones ir kitas materialines vertybes, esančias pasienio tikrinimo posto budėtojo tarnybinėje patalpoje;

238.2. laiku informuoti posto pamainos vyresnįjį apie gaunamus nurodymus ir užduotis;

238.3. rinkti ir fiksuoti duomenis apie padėtį sienos perėjimo punkte ir periodiškai juos perduoti užkardos budėtojui, nedelsdamas pranešti užkardos budėtojui apie ypatingus įvykius;

238.4. kontroliuoti techninių, ryšio, vaizdo stebėjimo priemonių darbą, joms sugedus, pranešti užkardos budėtojui, imtis priemonių jas pataisyti;

238.5. stebėti sienos perėjimo punkto teritoriją ir jo prieigas (jeigu yra įrengta vaizdo stebėjimo sistema);

238.6. išeiti iš pasienio tikrinimo posto budėtojo tarnybinės patalpos tik posto pamainos vyresniojo leidimu.

ASMENŲ IR TRANSPORTO PRIEMONIŲ, KERTANČIŲ VALSTYBĖS SIENĄ, BEI GABENAMŲ KROVINIŲ JONIZUOJANČIOSIOS SPINDULIUOTĖS LYGIO KONTROLĖ

239. Visiems pasienio tikrinimo postams yra skiriama užduotis „Asmenų ir transporto priemonių, kertančių valstybės sieną, bei gabenamų krovinių jonizuojančiosios spinduliuotės lygio kontrolė“. Pareigūnas, vykdamas šią užduotį, privalo vadovautis jonizuojančiosios spinduliuotės kontrolės organizavimo instrukcija, taip pat:

239.1. žinoti, kad medžiagas, kurios skleidžia jonizuojančiąją spinduliuotę, įvežti iš šalių valstybių ne Europos Sąjungos narių, išvežti į valstybes ne Europos Sąjungos nares galima tik gavus atitinkamą Radiacinės saugos centro išduotą leidimą;

239.2. neleisti vykti per valstybės sieną skleidžiantiems padidintą jonizuojančiąją spinduliuotę asmenims, transporto priemonėms, gyvūnams, prekėms (daiktams), gabenamiems

kroviniams, jeigu nepateikiami gydymui ar diagnostikos tikslais vartotų radiofarmakologinių preparatų ar jonizuojančiosios spinduliuotės medžiagų teisėtą gabenimą patvirtinantys dokumentai;

239.3. žinoti, kad medžiagas, kurios skleidžia jonizuojančiąją spinduliuotę, galima įvežti, išvežti, vežti tranzitu per Lietuvos Respublikos teritoriją tik per teisės aktuose nustatytus sienos perėjimo punktus;

239.4. žinoti, kad užfiksavus transporto priemonės ar krovinio (toliau objekto) jonizuojančiosios spinduliuotės lygį, viršijantį leistiną, privalo nedelsdamas sulaikyti (objektas pastatomas nuošalioje vietoje ar specialioje aikštelėje, pažymimas specialiais radiacinį pavojų perspėjančiais ženklais), pranešti posto pamainos vyresniajam ir imtis priemonių užtikrinti aplinkinių žmonių radiacinę saugą (apriboti žmonių ir transporto priemonių judėjimą pro sulaikytą objektą);

239.5. periodiškai matuoti jonizuojančiosios spinduliuotės lygį darbo vietoje, apie padidėjusį lygį informuoti posto pamainos vyresnįjį.

VIZŲ IŠDAVIMAS

240. Užduotis „Vizų išdavimas“ gali būti skiriama tik tuose sienos perėjimo punktuose, kuriuose yra įsteigtas vizų registras. Užduotis skiriama tik tada, kai sienos perėjimo punkte teisės aktų nustatyta tvarka pasienio tikrinimo posto pamainos vyresnysis priėmė sprendimą trečiosios šalies piliečiui išduoti vizą.

241. Priimdamas sprendimą dėl vizos išdavimo pamainos vyresnysis vadovaujasi tai reglamentuojančiais Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktais.

242. Dokumentų vizai gauti pateikimo ir vizos išdavimo tvarką sienos perėjimo punkte reglamentuoja Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro ir užsienio reikalų ministro patvirtintos taisyklės.

TIKRINIMAS KERTANT VALSTYBĖS SIENĄ AUTOKELIŲ SIENOS PERĖJIMO PUNKTUOSE

243. Pagrindinės tipinės užduotys atliekant tikrinimą kertant sieną autokelių sienos perėjimo punktuose yra „Dokumentų tikrinimas“ ir „Autotransporto priemonių tikrinimas“. Dėl pareigūnų saugumo, jei įmanoma, šias užduotis vykdo du pareigūnai.

Sienos perėjimo punkto darbo nuostatuose nustatyta tvarka gali būti skiriamos papildomos užduotys „Sargybinis prie įleidžiamojo užtvaro“ ir „Sargybinis prie išleidžiamojo užtvaro“.

244. Pareigūnas (-ai), vykdantis užduotį „**Dokumentų tikrinimas**“, privalo:

244.1. būti susipažinęs su asmens ir transporto priemonės dokumentais, suteikiančiais teisę kirsti valstybės sieną;

244.2. mokėti nustatyti dokumentų klastojimo požymius;

244.3. visus asmenis patikrinti minimaliai, siekiant pagal jų pateiktus arba parodytus dokumentus nustatyti jų tapatybę. Atliekant minimalų patikrinimą (dokumentai tikrinami greitai):

244.3.1 nustatoma, ar pagal pateiktą dokumentą jo teisėtam turėtojų leidžiama kirsti sieną;

244.3.2. ar dokumentas galioja;

244.3.3. tinkamais atvejais panaudojami techniniai prietaisai, ieškant informacijos tik apie pavogtus, neteisėtai pasisavintus, dingusius, negaliojančius dokumentus atitinkamose duomenų bazėse, ar pateiktas dokumentas nesuklastotas;

244.3.4. esant pagrįstam įtarimui, asmenys, kurie naudojami Bendrijos laisvo judėjimo teise, nesisteminiai patikrinami per nacionalines ar Europos duomenų bazes, siekiant užtikrinti, kad jie nekeltų realios, dabartinės ir pakankamai rimtos grėsmės valstybių narių vidaus saugumui, viešajai tvarkai ir tarptautiniams santykiams bei grėsmės visuomenės sveikatai;

244.4. Šengeno sienų kodekso nustatyta tvarka nuodugniai patikrinti trečiųjų šalių piliečius;

244.5. kilus įtarimui, kad tikrinamas dokumentas yra suklastotas, nedelsdamas informuoti posto pamainos vyresnįjį;

244.6. prireikus dokumento pateikėją paklausti dėl pateiktų dokumentų, kelionės pobūdžio, tikslo ir kitų aplinkybių, reikalingų valstybės sienos kirtimo teisėtumui įvertinti;

244.7. patikrinęs dokumentus, priimti sprendimą dėl vykimo per valstybės sieną teisėtumo, apie sprendimą neįleisti asmenį į Lietuvos Respubliką ar neišleisti iš Lietuvos Respublikos, apie aptiktą pagal kompiuterinės duomenų bazės registrus paieškomą asmenį, transporto priemonę, daiktą ar negaliojantį kelionės dokumentą nedelsdamas pranešti posto pamainos vyresniajam;

244.8. Šengeno sienų kodekso nustatyta tvarka patikrintus dokumentus žymėti datos spaudais, daryti dokumentuose kitas būtinas žymas;

244.9. atsargiai elgtis su paimtais tikrinti dokumentais, jų nesugadinti, nepamesti;

244.10. palaikyti nuolatinį ryšį ir glaudžiai bendradarbiauti su pareigūnu, tikrinančiu autotransporto priemonę.

245. Pareigūnas(-ai), vykdamas užduotį „**Autotransporto priemonių tikrinimas**“, privalo:

245.1. būti susipažinęs su tikrinamų transporto priemonių konstrukcijų ypatumais, galimomis slėptuvių įrengimo vietomis, transporto priemonės dokumentais, suteikiančiais teisę kirsti valstybės sieną;

245.2. patikrinti, ar autotransporto priemonės tipas, modelis, spalva, valstybinis numerio ženklas atitinka nurodytus registracijos dokumentuose;

245.3. sutikrinti autotransporto priemonės kėbulo ir kitų agregatų numerius su įrašytais registracijos dokumentuose (jei įvertinus autotransporto priemonės modifikaciją, vertę ir kitus požymius bei su vykimu per valstybės sieną susijusias aplinkybes, yra tikėtina, kad transporto priemonė gali būti vogta, arba yra nurodymas tikrinti visų ar tam tikrų kategorijų autotransporto priemonių kėbulo, agregatų numerius);

245.4. pateiktus ir sutikrintus su pateikėju asmenų ir transporto priemonės dokumentus perduoti pareigūnui, vykdančiam užduotį „Dokumentų tikrinimas“, pranešti jam apie aptiktus dokumentų klastojimo požymius, neatitinkančius nustatyto pavyzdžio, neteisingai ar netinkamai įformintus ir negaliojančius dokumentus, sulaikyti transporto priemone vykstančius asmenis, kurie pateikė jiems nepriklausančius asmens dokumentus, ir pranešti apie tai posto pamainos vyresniajam;

245.5. apžiūrėti transporto priemonę, ypatingą dėmesį skirti vietoms, kur gali būti pasislėpę asmenys. Prireikus naudoti turimas technines apžiūros priemones ir tarnybinį šunį;

245.6. nustatčius, kad transporto priemonėje yra slėptuvės ar kitos vietos, kur gali būti slepiami žmonės, daiktai ar medžiagos, pranešti posto pamainos vyresniajam ir muitinės pareigūnui;

245.7. posto pamainos vyresniojo nurodymu atlikti nuodugnų transporto priemonės patikrinimą;

245.8. aptikęs neteisėtai gabenamus ginklus, sprogstamąsias, radioaktyvias, narkotines ir kitas pavojingas medžiagas ar daiktus, nedelsdamas pranešti posto pamainos vyresniajam;

245.9. nustatęs prekių ir krovinių gabenimo pažeidimus (netinkamai plombuotus krovinius, kontenerius, pažeistą įpakavimą, sugadintas plombas ar kt.), informuoti posto pamainos vyresnįjį ir muitinės pareigūną;

245.10. stengtis nesugadinti tikrinamų transporto priemonių ir krovinių;

245.11. stebėti patikrinimo vietą ir artimiausią aplinką, sulaikyti asmenis, bandančius apeiti (apvažiuoti) tikrinimo vietą ar pasišalinti iš jos be pareigūnų leidimo ar kitaip pažeidžiančius sienos perėjimo punktų režimą;

245.12. palaikyti nuolatinį ryšį ir glaudžiai bendradarbiauti su pareigūnu, vykdančiu užduotį „Dokumentų tikrinimas“, bei muitinės pareigūnu.

246. Pareigūnas, vykdamas užduotį „Sargybinis prie įleidžiamojo užtvaro“, privalo:

246.1. stebėti vietovę, atvykstančias ir esančias prie sienos perėjimo punkto transporto priemones, palaikyti viešąją tvarką, užtikrinti visuomenės rimtį;

246.2. sulaikyti asmenis, bandančius apeiti (apvažiuoti) sienos perėjimo punktą, mėginančius išvengti tikrinimo kertant sieną;

246.3. įleisti vykstančias per valstybės sieną transporto priemones į sienos perėjimo punkto teritoriją tokiu tempu, kad būtų užtikrintas normalus tikrinimą atliekančių institucijų darbas;

246.4. nustatyta tvarka įleisti į sienos perėjimo punktą transporto priemonės ir asmenis, nevykstančius per valstybės sieną.

247. Pareigūnas, vykdamas užduotį „Sargybinis prie išleidžiamojo užtvaro“, privalo:

247.1. stebėti vietovę, esančias prie sienos perėjimo punkto ir atvykstančias transporto priemones, palaikyti viešąją tvarką, užtikrinti visuomenės rimtį;

247.2. neišleisti iš sienos perėjimo punkto asmenų ir transporto priemonių, jei nėra užbaigtas jų tikrinimas;

247.3. sulaikyti asmenis, bandančius apeiti (apvažiuoti) sienos perėjimo punktą, mėginančius išvengti tikrinimo kertant sieną, prireikus teisės aktų nustatyta tvarka panaudoti turimas transporto priverstinio stabdymo priemones.

TIKRINIMAS KERTANT VALSTYBĖS SIENĄ GELEŽINKELIO SIENOS PERĖJIMO PUNKTUOSE

248. Šengeno sienų kodekso nustatyta tvarka geležinkelio sienos perėjimo punktuose tikrinimas kertant sieną atliekamas visuose traukiniuose, įskaitant krovinius traukinius.

249. Traukiniai tikrinami:

249.1. pirmoje atvykimo arba išvykimo stotyje;

249.2. važiuojančiame traukinyje.

250. Traukiniai turi būti tinkamai ir nuolat stebimi nuo sienos iki sienos perėjimo punkto naudojant vaizdo ir (ar) signalizacijos sistemas, jų nesant – skirti sargybas „Patrulis“ ir „Stebėjimo postas“.

251. jei geležinkelio sienos perėjimo punktas dislokuotas užkardoje, nuostatų 250 punkte numatytą funkciją vykdo sargyba „Vaizdo ir (ar) signalizacijos sistemos operatorius“.

252. jei geležinkelio sienos perėjimo punktas dislokuotas ne užkardoje, nuostatų 250 punkte numatytą funkciją vykdo pasienio tikrinimo posto budėtojas (nesant sargybos – pamainos vyresnysis arba sargyba „Vaizdo ir (ar) signalizacijos sistemos operatorius“, jei užkarda turi technines galimybes stebėti atstumą nuo sienos iki sienos perėjimo punkto).

253. Pasienio tikrinimo posto pareigūnams geležinkelio sienos perėjimo punkte gali būti skiriamos šios tipinės užduotys:

253.1. „Traukinio stebėjimas“;

253.2. „Keleivinio traukinio tikrinimas“;

253.3. „Traukinio (lokomotyvo) brigados dokumentų tikrinimas ir traukinio apžiūra“;

253.4. „Traukinio išorinė apžiūra“.

254. Pareigūnas, vykdamas užduotį „**Traukinio stebėjimas**“, privalo:

254.1. ne vėliau kaip prieš 5 min. iki traukinio atvykimo ateiti į traukinio sustojimo vietą, apžiūrėti ją ir apriboti asmenų, nelipančių į traukinį, patekimą į traukinio sustojimo vietą;

254.2. atvykus traukiniui, iš traukinio viršininko gauti informaciją apie traukinyje važiuojančius keleivius ir ją perduoti pamainos vyresniajam;

254.3. nenutrūkstamai stebėti traukinį ir aplink jį esančią vietovę nurodytame sektoriuje;

254.4. sulaikyti asmenis, mėginančius neteisėtai įlipti į traukinį ar iš jo išlipti;

254.5. palaikyti ryšį ir glaudžiai bendradarbiauti su pareigūnais, atliekančiais traukinio keleivių tikrinimą, išorinę traukinio apžiūrą;

254.6. pajudėjus traukiniui, tęsti stebėjimą, iki jis nutols, ir apžiūrėti patikrinimo vietą.

255. Ši tipinė užduotis gali būti ir neskiriama pareigūnams, jeigu geležinkelio stoties infrastruktūra užtikrina traukinio stebėjimą vaizdo kameromis. Tada 254.2 punkte nurodytą informaciją iš traukinio viršininko paima pamainos vyresnysis.

256. Pareigūnai, vykdamys užduotį „**Keleivinio traukinio tikrinimas**“, privalo:

256.1. prisistatyti vagono palydovui, patikslinti keleivių skaičių vagone, prireikus pažiūrėti kelionės bilietus, paprašyti lydėti tikrinimo metu, tamsiu paros metu įjungti reikiamą apšvietimą;

256.2. atlikti keleivių ir traukinį aptarnaujančio personalo dokumentų tikrinimą, vadovaudamiesi šių nuostatų 244 punktu;

256.3. atlikti traukinio vagonų kupė, tambūrų, tualetų ir tarnybinių patalpų, lokomotyvo vidaus apžiūrą, siekiant nustatyti, ar juose nėra pasislėpusių asmenų;

256.4. užtikrinti, kad keleiviai nesankcionuotai nepereitų iš patikrintos traukinio (vagono) dalies į nepatikrintą ar iš nepatikrintos į patikrintą (toks perėjimas gali būti leidžiamas tik išimtiniais atvejais, iš nepatikrintos dalies keleivis leidžiamas į patikrintą tik perėjęs patikrinimą, o iš patikrintos dalies į nepatikrintą – tik turėdamas asmens kelionės dokumentą);

256.5. judėti traukinio viduje, taip pat visas tikrinimo procedūras vagonė (traukinyje) vykdyti tik kartu su kitu pareigūnu (pareigūnais), apie kiekvieno vagono keleivių tikrinimo pabaigą radijo ryšiu informuoti pamainos vyresnįjį (pasienio tikrinimo posto budėtoją);

256.6. laikytis geležinkelio techninės eksploatacijos ir saugaus eismo taisyklių.

257. Pareigūnas, vykdamas užduotį „**Traukinio (lokomotyvo) brigados dokumentų tikrinimas ir traukinio apžiūra**“, privalo:

257.1. kruopščiai apžiūrėti traukinį, gabenamus krovinius bei kitas vertybes, nustatyti sienos kirtimo tvarkos pažeidimus;

257.2. nustatyti slėptuves ir kitas vietas, esančias traukinyje, kur galėtų būti paslėpti daiktai, kurių gabenimas per Lietuvos Respublikos valstybės sieną uždraustas;

257.3. apžiūrėdamas plombuotas transporto priemonės ir konteinerius, taip pat gamyklinio įpakavimo krovinius, įsitikinti, ar nepažeistos plombos. Aptikęs sugadintas plombas, pažeistą įpakavimą ar kitus požymius, kurie neatitinka standartų, nedelsdamas pranešti pasienio tikrinimo posto pamainos vyresniajam;

257.4. patikrinti traukinio (lokomotyvo) brigados narių dokumentus;

257.5. patikrinimo metu aptikęs asmenis, kuriems draudžiama atvykti į Lietuvos Respubliką, sulaikyti ir perduoti stebėtojai;

258. Atvykus keleiviniams traukiniams, tikrinimas atliekamas eilės tvarka. Atvykus keleiviniams ir kroviniams traukiniams vienu metu, pirmas tikrinamas keleivinis traukinys.

TIKRINIMAS KERTANT VALSTYBĖS SIENĄ ORO UOSTŲ SIENOS PERĖJIMO PUNKTUOSE

259. Šengeno sienų kodekso nustatyta tvarka oro uostų sienos perėjimo punktuose tikrinimas kertant sieną atliekamas tik tam specialiai įrengtose tikrinimo patalpose. Išimtiniais atvejais, įvertinus pavojų, susijusį su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija, tikrinimas gali būti atliktas orlaivyje arba prie registracijos vartų.

260. Atsižvelgiant į oro uosto infrastruktūrą ir keleivių srautus, oro uostų sienos perėjimo punkte gali būti skiriamos šios tipinės užduotys:

260.1. „Atvykstančių keleivių dokumentų tikrinimas“;

260.2. „Išvykstančių keleivių dokumentų tikrinimas“;

260.3. „Labai svarbių asmenų (keleivių) dokumentų tikrinimas“;

260.4. „Orlaivio apžiūra ir orlaivio įgulos dokumentų tikrinimas“;

260.5. „Keleivių palyda“.

261. Pareigūnas, vykdamas užduotį „**Atvykstančių keleivių dokumentų tikrinimas**“, privalo:

261.1. gavęs pranešimą apie besileidžiantį orlaivį, ateiti į pasienio tikrinimo vietą (atsižvelgęs į paros skrydžių planą grafiką), apžiūrėti atvykimo salę ir artimiausią aplinką;

261.2. įjungti ar perjungti informacinius ženklus, skirtus keleivių eismo juostoms atskirti, atsižvelgęs į užduoties vyresniojo nurodymus;

261.3. patikrinti orlaivio keleivių dokumentus, vadovaudamasis šių nuostatų 244 punktu;

261.4. esant techninėms galimybėms, tinkamai naudotis atitvėrimo priemonėmis, siekti sumažinti neteisėto patekimo į šalies teritoriją *riziką*;

261.5. baigęs pasienio tikrinimą ir visiems keleiviams išėjus iš atvykimo salės, apžiūrėti ją;

261.6. palikdamas pasienio tikrinimo vietą, ją užrakinti.

262. Pareigūnas, vykdamas užduotį „**Išvykstančių keleivių dokumentų tikrinimas**“,

privalo:

262.1. ateiti į tarnybos vietą 1.5–2 val. (pagal susitarimą su skrydį aptarnaujančia kompanija) iki planuojamo orlaivio išskridimo laiko, apžiūrėti darbo vietą ir artimiausią aplinką;

262.2. įjungti ar perjungti informacinius ženklus, skirtus keleivių eismo juostoms atskirti, atsižvelgęs į užduoties vyresniojo nurodymus, o vykdant užduotį vienam – pasirinkti informacinį ženklą „Visi pasai“;

262.3. patikrinti keleivių dokumentus, vadovaudamasis šių nuostatų 244 punktu;

262.4. esant techninėms galimybėms, tinkamai naudotis atitvėrimo priemonėmis, siekti sumažinti neteisėto sienos perėjimo *riziką*;

262.5. palikdamas sargybos vietą, ją užrakinti.

Pastaba. 261–262 punktuose nurodytoms užduotims vadovauja užduoties vyresniojo paskirtas pareigūnas, kuris tiesiogiai pavaldus pasienio tikrinimo posto pamainos vyresniajam ir atsakingas už pirmosios linijos tikrinimą bei sklandų keleivių praleidimą per valstybės sieną priskirtoje užduotyje, darbo vietų saugumą. Užduoties vyresnysis, atsižvelgdamas į aptarnaujamų reisų specifiką (Europos Sąjungos, ne Europos Sąjungos), pareigūnų, vykdančių užduotį, skaičių, turi tinkamai sureguliuoti informacinių ženklų panaudojimą, siekti greito ir efektyvaus keleivių aptarnavimo.

263. Pareigūnas, vykdamas užduotį „Labai svarbių asmenų (keleivių) dokumentų tikrinimas“, privalo vadovautis nuostatų 259–260 punktais bei kitais tokių asmenų aptarnavimą reglamentuojančiais teisės aktais.

264. Pareigūnas, vykdamas užduotį „**Orlaivio stebėjimas**“, „**Orlaivio apžiūra ir įgulos narių dokumentų tikrinimas**“, privalo:

264.1. atlikti tik iš trečiųjų šalių atvykstančių ar į trečiąją šalį išvykstančių orlaivių, įgulos narių patikrinimą, stebėjimą;

264.2. atlikti visų krovinių lėktuvų tikrinimą nepriklausomai nuo jų skridimo maršruto;

264.3. atskridus orlaiviui:

264.3.1. atvykti į užduoties vykdymo vietą iki orlaivio nutūpimo (gavęs pranešimą apie besileidžiantį orlaivį);

264.3.2. stebėti orlaivį iki orlaivio iškrovimo, keleivių išlaipinimo pabaigos;

264.3.3. išlipus visiems keleiviams, iškrovus bagažą ir/ar krovinį, atlikti orlaivio apžiūrą (orlaivio vidaus: įgulos kabinos, keleivių salono, bagažo skyriaus, elektros skyrių, tualetų, virtuvės ir kt. apžiūrą);

264.3.4. patikrinti orlaivio įgulos narių sudėtį pagal orlaivio skrydžio užduotį (bendroji deklaracija) ir įgulos narių asmens dokumentus, vadovaudamasis šių nuostatų 244 punktu, nustatyta tvarka pažymėti skrydžio užduotį.

264.4. orlaiviui išvykstant:

264.4.1. atvykti į užduoties vykdymo vietą iki išskrendančio orlaivio išvykimo (iki keleivių įlaipinimo ar bagažo, krovinio pakrovimo į išvykstantį orlaivį pradžios, bet likus ne mažiau nei 30 min. iki orlaivio išskridimo);

264.4.2. iki keleivių įsodinimo, bagažo ir krovinio pakrovimo – atlikti įgulos narių patikrinimą;

264.4.3. stebėti orlaivį iki jo išskridimo.

265. Užduotis „**Keleivių palyda**“ skiriama tik iš trečiųjų šalių atvykstant ar į trečiąją šalį išvykstant orlaiviui, taip pat vykdant asmenų grąžinimą, konvojavimą, išsiuntimą, perdavimą tranzitu. Pareigūnas, vykdamas užduotį „Keleivių palyda“, privalo:

265.1. orlaiviui atvykstant:

265.1.1. atvykti į užduoties vykdymo vietą iki atskrendančio orlaivio nutūpimo (gavęs pranešimą apie besileidžiantį orlaivį);

265.1.2. palaukti, kol visi atskridusio orlaivio keleiviai įlips į autobusą (išeis iš galerijos);

265.1.3. išlipus visiems keleiviams iš orlaivio, paskutiniui įlipti į autobusą (uždaryti galeriją) ir stebėti, kad vykimo iki patikros vietos keleiviai nepasišalintų iš autobuso (galerijos), atlikti orlaivio keleivių palydą;

265.1.4. atvykus į keleivių patikrinimo zoną bei visiems keleiviams užėjus į patikrinimo zoną, uždaryti duris.

265.2. orlaiviui išvykstant: gavęs pranešimą apie laipinamus keleivius, atvykti į keleivių laipinimo vietą ir stebėti, kad visi keleiviai būtų įlaipinti į orlaivį.

266. Šengeno sienų kodekso nustatyta tvarka patikrinimai kertant sieną gali būti atliekami ir oro uostuose, neturinčiuose tarptautinio oro uosto statuso (aerodromuose). Tokiais atvejais taikomi šių nuostatų 259–265 punktai. Pasienio tikrinimą tokiuose aerodromuose atlieka artimiausios užkardos pareigūnai.

TIKRINIMAS KERTANT VALSTYBĖS SIENĄ JŪRŲ UOSTŲ SIENOS PERĖJIMO PUNKTUOSE

267. Šengeno sienų kodekso nustatyta tvarka jūrų uostų sienos perėjimo punktuose tikrinimas kertant sieną atliekamas atvykimo arba išvykimo uoste, laive arba įrengtose pasienio tikrinimo vietose, esančiose prie pat laivo. Išimtiniais atvejais tikrinimas gali būti atliekamas ir ne sienos perėjimo punkto teritorijoje.

268. Pasienio tikrinimo posto pareigūnams jūrų sienos perėjimo punkte bei pareigūnams atliekantiems pakrančių žvejybos ir pramoginio plaukiojimo kontrolę gali būti skiriamos šios tipinės užduotys:

268.1. „Plaukiojimo priemonės stebėjimas“;

268.2. „Plaukiojimo priemonės tikrinimas“.

269. Pareigūnas, vykdantis užduotį „**Plaukiojimo priemonės stebėjimas**“, privalo:

269.1. atvykti į nurodytą krantinę ne vėliau kaip prieš 5 min. iki plaukiojimo priemonės atplaukimo, apžiūrėti ją ir apriboti asmenų, nesusijusių su plaukiojimo priemonės švartavimusi, patekimą į krantinę;

269.2. leisti išeiti į uostą locmanui (jeigu jis yra plaukiojimo priemonėje);

269.3. nenutrūkstamai stebėti plaukiojimo priemonę, krantinę bei akvatoriją prie jos;

269.4. sulaikyti asmenis, mėginančius neteisėtai įlipti į plaukiojimo priemonę ar išlipti iš jos;

269.5. užtikrinti, kad į plaukiojimo priemonę ar iš jos nebūtų perduodami jokie daiktai, dokumentai;

269.6. palaikyti ryšį ir glaudžiai bendradarbiauti su pareigūnais, atliekančiais plaukiojimo priemonės tikrinimą;

269.7. išplaukiančias plaukiojimo priemones stebėti, iki jos nutols nuo krantinės (atplaukusią plaukiojimo priemonę – iki patikrinimą atliekančių valstybės institucijų atstovų išlipimo iš plaukiojimo priemonės).

270. Pareigūnas, vykdantis užduotį „**Plaukiojimo priemonės tikrinimas**“, privalo:

270.1. atvykęs į plaukiojimo priemonę, prisistatyti plaukiojimo priemonės kapitonui (ar kitam jo įgaliotam asmeniui), suderinti su juo pasienio tikrinimo tvarką ir gauti laivo dokumentus, patikslinti įgulos ir keleivių skaičių, pareikalauti iš kapitono patvirtinimo, kad plaukiojimo priemonėje nėra neįtrauktų į plaukiojimo priemonės įgulos ir keleivių sąrašus asmenų bei ginklų, šaudmenų, sprogstamųjų, narkotinių, psichotropinių, radioaktyviųjų ir kitokių medžiagų ar daiktų, kuriuos gabenti per valstybės sieną be leidimų draudžiama;

270.2. atlikti plaukiojimo priemonės įgulos narių ir keleivių dokumentų tikrinimą, vadovaudamasis šių nuostatų 242 punktu, gabenamų plaukiojimo priemone transporto priemonių tikrinimą – 243 punktu. Jeigu asmenų ir transporto priemonių tikrinimas yra atliekamas ne plaukiojimo priemonėje, o sienos perėjimo punkto teritorijoje įrengtose pasienio tikrinimo vietose, yra skiriamos tarnybos užduotys „Dokumentų patikrinimas“, „Autotransporto priemonių tikrinimas“, vadovaujantis šių nuostatų 242–243 punktais.

270.3. lydint plaukiojimo priemonės įgulos atstovui, atlikti plaukiojimo priemonės apžiūrą;

270.4. judėti plaukiojimo priemonės viduje, taip pat visas patikrinimo procedūras joje atlikti kartu su kitu pareigūnu (pareigūnais). Esant tarnybiniam būtinumui, tikrinimą atlikti skiriamas vienas pareigūnas, jei tikrinimą atlieka kartu su kitų patikrinimą atliekančių valstybės institucijų

pareigūnais. Šiuo atveju turi būti užtikrinamas patikimas radijo ryšys su užkardos pamainos vyresniuoju (posto pamainos vyresniuoju) ir su netoliese esančia pasienio sargyba, kuri prireikus suteiktą pagalbą;

270.3. baigus plaukiojimo priemonės patikrinimą, apie tai pranešti plaukiojimo priemonės kapitonui ir posto pamainos vyresniajam.

TRANSPORTO PRIEMONĖS (ASMENŲ GRUPĖS) PALYDA

271. Transporto priemonės (asmenų grupės) palyda – užduotis, skiriama pareigūnams, lydintiems traukinius, laivus, orlaivius ir jais vykstančius asmenis. Transporto priemonės (asmenų grupės) palydos pareigūnai privalo:

271.1. nuolat stebėti, kas vyksta transporto priemonėje ir šalia jos;

271.2. neleisti įlipti į lydimą transporto priemonę ar iš jos išlipti, taip pat pakrauti (iškrauti) kokius nors daiktus ar kitas vertybes neturintiems tam teisės asmenims;

271.3. sulaikyti asmenis, neteisėtai esančius ar mėginančius įlipti į lydimą transporto priemonę ar iš jos išlipti, pakrauti (iškrauti) į ją kokius nors daiktus ar kitas vertybes;

271.4. nedelsdami pranešti užkardos (pasienio tikrinimo posto) budėtojų apie transporto priemonėje ir šalia jos pastebėtus įtartinus reiškinius;

271.5. prieš transporto priemonės išvykimą ir po atvykimo į paskirties punktą sutikrinti lydimus asmenis pagal turimus duomenis;

271.6. į lydimą transporto priemonę įlipti paskutiniams, išlipti pirmiesiems;

271.7. laikytis darbo saugos taisyklių, nesugadinti lydimos transporto priemonės ir krovinių.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

272. Siekdamas išanalizuoti pareigūnų veiklą vykdant sienų stebėjimą ir tikrinimą kertant sieną, šių nuostatų laikymąsi, stiprinti asmeninę pareigūnų atsakomybę, kokybišką konkrečių užduočių vykdymą, užkardos vadas rinktinės vado nustatyta tvarka apskaito, analizuoja ir vertina pareigūnų veiklą bei sudaro tarnybinių rezultatų suvestinę. Rezultatai apibendrinami instruktažų, mokymų, pasitarimų metu.

273. Pareigūnų darbas vertinamas pagal:

273.1. nustatytus suklastotus dokumentus, pasienio teisinio režimo, valstybės sienos pažeidimus, sulaikytus paieškomus asmenis, įtariamus vogtas transporto priemones ir pan.

273.2. teisėtumo laikymąsi, tarnybinių drausmę, kultūringą, pagarbų bendravimą su žmonėmis, reiklų elgesį su pažeidėjais;

273.3. suteiktą pagalbą asmenims;

273.4. tam tikrų sargybų reagavimo į įvykius laiką;

273.6. šių nuostatų ir kitų teisės aktų, susijusių su pareigūnų veikla ir kompetencija, išmanymą bei mokėjimą juos taikyti;

273.7. dokumentų įforminimo kokybę ir taisyklingumą;

273.8. tvarkingą ginklų, policijos specialiųjų priemonių, tarnybinių transporto bei kitų priemonių būklę ir mokėjimą veiksmingai jomis naudotis;

273.9. Vidaus reikalų statutinių įstaigų rikiuotės ir ceremonijų statuto ir tarnybinės uniforminės aprangos dėvėjimo taisyklių reikalavimų laikymąsi.

274. Pareigūnų darbo rezultatai skelbiami užkardų skelbimo lentose.

275. Užkardos veikla vertinama pagal veiklos organizavimo lygį ir galutinius pareigūnų darbo rezultatus užkardos veikimo teritorijoje.

276. Duomenys apie užkardos veiklą nustatyta tvarka pateikiami rinktinei, naudojami rengiant mėnesio, ketvirčio, pusmečio ir metų ataskaitas.

SUTRUMPINIMAI, VARTOJAMI PILDANT SIENOS KONTROLĖS NUOSTATUOSE NUSTATYTUS DOKUMENTUS

BENDRIEJI SUTRUMPINIMAI

U – užkarda
SPP – sienos perėjimo punktas
trn. užd. – tarnybinė užduotis
p. srg. – pasienio sargyba
srg. vrsn. – sargybos vyresnysis
pst. pmn. vrsn. – pasienio tikrinimo posto pamainos vyresnysis
PR – pasienio ruožas
PRR – pasienio ruožo riba
VSAZ – valstybės sienos apsaugos zona
VSAZR – valstybės sienos apsaugos zonos riba
Ter. vdn. r. – teritorinių vandenų riba
Užtv. r. – užtvėrimo riba
U. vk. ter. – užkardos veikimo teritorija
snd. – sandūra
skr. ln. – skiriamoji linija
kv. – kvadratas
DLAŽ Nr. – pareigūnui suteiktas darbo laiko apskaitos žiniaraštyje numeris
LPŽS – labai pažeidžiamas sektorius
PŽS – pažeidžiamas sektorius
MPŽS – mažai pažeidžiamas sektorius
Slp. – slapukavimas
Atr. pnt. – atraminis punktas
Tr. pr. asm. pld. – transporto priemonės (asmenų grupės) palyda

PASienio SARGYBŲ RŪŠYS

U. pmn. vrsn. – užkardos pamainos vyresnysis
UB – užkardos budėtojas
UBP – užkardos budėtojo padėjėjas
Ptr. – patrulis (Mb. ptr. – mobilus patrulis, Psč. ptr. – pėsčias patrulis)
St. pst. – stebėjimo postas
Užt. – užtvara
Psl. – pasala
VSSO – vaizdo ir (ar) signalizacijos sistemos operatorius
P. tkr. pst. – pasienio tikrinimo postas
LB – laivo budėtojas
LBP – laivo budėtojo padėjėjas

TARNYBINĖS PRIEMONĖS

leng. vsr. aut. – lengvasis visureigis automobilis
mkr. autb. – mikroautobusas
mtc. – motociklas
ketur. – keturratis

mpd. – mopedas
mtr. – motorogė
dvr. – dviratis
laiv. – laivas
ktr. – kateris
vlt. – valtis
sld. – slidė
lkt. – lėktuvas
srgt. – sraigtasparnis
a. š. – automatinis šautuvas
pstl. – pistoletas
antr. – antrankiai
g. lazd. – guminė lazda
d. bal. – dujų balionėlis
rad. st. – radijo stotis
žiūr. – žiūronai
prož. – prožektorius
sign. prt. – signalizacijos prietaisas
tarn. š. – tarnybinis šuo
arkl. – arklys
rdl. st. – radiolokacinė stotis
trm. st. – termovizorinė stotis
nakt. mt. pr. – naktinio matymo prietaisas
priv. sustb. prm. – priverstinio transporto priemonių sustabdymo priemonė
dt. sp. – datos spaudas
neš. komp. – nešiojamas kompiuteris

VALSTYBĖS SIENOS APSAUGOS OBJEKTAI BEI ĮRENGINIAI

VSŽ – valstybės sienos ženklai
KPJ – kontrolinė pėdsakų juosta
st. b. – stebėjimo bokštas
p. ptr. tak. – pasienio patrulio takas
SS – signalizacijos sistema
inž. užt. – inžinerinė užtvara
atr. pnk. – atraminis punktas
PJ – pasienio juosta
prie pl. – prieplauka
krant. – krantinė

PAREIGINIAI LAIPSNIAI

grnd. – grandinis
jaunesn. pusk. – jaunesnysis puskarininkis
pusk. – puskarininkis
vyresn. pusk. – vyresnysis puskarininkis
ltm. – leitenantas
vyresn. ltm. – vyresnysis leitenantas
kpt. – kapitonas
mjr. – majoras
plk. ltm. – pulkininkas leitenantas
plk. – pulkininkas

gen. – generolas

Priedo pakeitimai:

Nr. [4-969](#), 2006-12-29, Žin., 2007, Nr. 2-114 (2007-01-06); Žin., 2007, Nr. 4-0 (2007-01-11), i. k. 106231SISAK0004-969

Nr. [4-969](#), 2006-12-29, *Žin.*, Nr. 2-114 (2007-01-06); *Žin.*, 2007, Nr. 4-0 (2007-01-11), i. k. 106231SISAK0004-969

Sienos kontrolės nuostatų
3 priedas

(Pasienio sargybų pamainos darbo plano forma)

..... **PASienio SARGYBŲ PAMAINOS DARBO PLANAS**
(užkardos pavadinimas)

Nr. _____
(data)
Nuo _____ iki _____
(Data, valanda) (Data, valanda)

Eil. Nr.	Pasienio sargyba			Laikas		Pasienio sargybos rūšis	Vieta ar maršrutas
	Sudėtis (vardas, pavardė)	Radio ryšio šaukiniai	Skiriamos tarnybinės priemonės	Nuo (val., min.)	Iki (val., min.)		
1	2	3	4	5	6	7	8
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							

24							
25							
26							
27							
28							
29							
30							
31							
32							
33							
34							

Sąveikos tarp pasienio sargybų organizavimas ir kiti nurodymai:

(Pareigos)

(Parašas)

(Vardas, pavardė)

Įrašai apie pasienio sargybų pamainos darbo plano pakeitimus:

[illegible]

10.														
11.														
12.														
13.														
14.														
15.														
16.														
17.														

Pareigūnams skiriamų užduočių sutartiniai žymėjimai:

III. PASIENIO SARGYBOS TIKRINIMO REZULTATAI

IV. ŽYMOŠ APĖ ĮVYKIUS IR TARNYBOS REZULTATUS

V. STATISTINIAI DUOMENYS

Eil. Nr.	Atlikti veiksmai	Kiekis	Eil. Nr.	Kiti atlikti veiksmai	Kiekis
1.	Atvykę į šalį asmenys				
2.	Išvykę iš šalies asmenys				
3.	Minimalus į šalį atvykusių asmenų tikrinimas				
4.	Minimalus iš šalies išvykusių asmenų tikrinimas				
5.	Sulaikyti asmenys su svetimais, suklasotais dokumentais				
6.	Sulaikyti PKP taisykl. pažeidėjai				
7.	Sulaikyti kitų ATPK straipsnių pažeidėjai				
8.	Ginklo, prievartos prieš asm./tr. pr. panaudojimas				
9.	Sulaikyti paieškomi asmenys				
10.	Sulaikytos įtariamos vogtos tr. priemonės				
11.	Atvyko į šalį tr. priemonių				
12.	Išvyko iš šalies tr. priemonių				
13.	Minimaliai patikrinta atv. tr. priem..				
14.	Minimaliai patikrinta išv. tr. priem.,				
15.	Patikrinta atvykusių/išvykusių keleivinių traukinių				
16.	Patikrinta atvykusių/išvykusių krovinių traukinių				
17.	Patikrinta atv./išv. keleivinių/ kruizinių laivų				
17.	Patikrinta atv./išv. jachtų/nedidelių laivų				
19.	Patikrinta atv./išv. kitų laivų tikrinimas				
20.	Patikrinta atv./išv. lėktuvų				
21.	Neįleista į šalį asmenų				
22.	Išduota vizų				
23.	Anuluota vizų				

24.	Priimta prašymų suteikti pabėgėlio statusą				
25.	Įvykdyta sprendimų dėl užsieniečių deportavimo				
26.	Išduota laikinųjų valstybinių numerio ženklų				
27.	Išduota leidimų pereiti sieną supaprastinta tvarka			Pamainoje (sargyboje) dirbo pasieniečių	
28.	Bendras pamainos (sargybos) darbo laikas, iš viso (val.)			Pamainos (sargybos) trukmė (val.)	

Žiniaraštį užpildė: _____ Susipažinau: _____
(Posto pamainos ar sargybos vyresniojo parašas, vardas, pavardė, data, laikas)

(Užkardos pamainos vyresniojo parašas, vardas, pavardė, data, laikas)

Priėmė: _____ Susipažinau: _____
(Užkardos budėtojo parašas, vardas, pavardė, data, laikas)

(Užkardos vado parašas, vardas, pavardė, data, laikas)

[illegible]

2.															
3.															
4.															

PASTABA. Viršutinėje eilutėje nurodoma sargybos ar užduoties rūšis, apatinėje – tarnybos vieta.

Transporto priemonės spidometro parodymai, km					
Pradedant tarnybą		Baigus tarnybą		Pravažiuota	

III. PASIENIO SARGYBOS TIKRINIMO REZULTATAI

IV. ŽYMOŠ APIE ĮVYKIUS IR TARNYBOS REZULTATUS

V. STATISTINIAI DUOMENYS

Eil. Nr.	Atlikti veiksmai	Kiekis	Eil. Nr.	Atlikti veiksmai	Kiekis
1.	Patruliavimo/sargybos trukmė LPŽS (val.)		25.	Bendras patrulio (sargybos) darbo laikas, iš viso (val.)	
2.	Patruliavimo/sargybos trukmė PŽS (val.)		26.	Kiti atlikti veiksmai	
3.	Patruliavimo/sargybos trukmė MPŽS (val.)				
4.	Stebėjimo iš bokštų TV įranga trukmė (val.)				
5.	Jūros stebėjimo iš bokštų trukmė (val.)				
6.	Jūros stebėjimo radarais (RLS) trukmė (val.)				
7.	VSA zonoje patikrinti asmenys				
8.	Sienos pažeidimai, nustatyti LPŽS (iš karto)				
9.	Sienos pažeidimai, nustatyti LPŽS (vėliau)				
10.	Sienos pažeidimai, nustatyti LPŽS/PŽS (iš karto)				
11.	Sienos pažeidimai, nustatyti LPŽS/PŽS (vėliau)				
12.	PTR taisykl. pažeidimai, nustatyti LPŽS (iš karto)				

13.	PTR taisykl. pažeidimai, nustatyti LPŽS (vėliau)				
14.	PTR taisykl. pažeidimai, nustatyti LPŽS/PŽS (iš karto)				
15.	PTR taisykl. pažeidimai, nustatyti LPŽS/PŽS (vėliau)				
16.	Sulaikyti asmenys, įtariamai įvykdę valstybės sienos pažeidimą (BK 291 str.)				
17.	Sulaikyti asmenys, įtariamai įvykdę BK 292 str. numatytą veiką				
18..	Sulaikyti asmenys, pažeidę ATPK 205 str.				
19.	Sulaikyti asmenys, pažeidę ATPK 205 ' str., pažeidėjai				
20.	Sulaikyti asmenys, pažeidę ATPK 206 str., pažeidėjai				
21.	Sulaikyti paieškomi asmenys				
22.	Sulaikyta kitų asmenų				
23.	Ginklo, prievartos prieš asm./tr. pr. panaudojimas			Patrulyje (sargyboje) dirbo pasieniečių	
24.	Sulaikytos įtariamai vogtos tr. priemonės			Patruliavimo (sargybos) trukmė, iš viso (val.)	

Žiniaraštį užpildė: _____ Susipažinau: _____
(Sargybos vyresniojo parašas, vardas, pavardė, data, laikas)

(Užkardos pamainos vyresniojo parašas, vardas, pavardė, data, laikas)

Priėmė: _____ Susipažinau: _____
(Užkardos budėtojo parašas, vardas, pavardė, data, laikas)

(Užkardos vado parašas, vardas, pavardė, data, laikas)

Sienos kontrolės nuostatų
6 priedas

(Tarnybinių dokumentų apskaitos knygos forma)

TARNYBINIŲ DOKUMENTŲ APSKAITOS REGISTRAS

(padalinio pavadinimas)

(tarnybinio dokumentų rūšis)

Eil. Nr.	Tarnybinio dokumento numeris	Tarnybinio dokumento išdavimo data	Kam išduota (vardas, pavardė)	Gavusio dokumentą asmens parašas	Tarnybinio dokumento grąžinimo data	Darbuotojo, atsakingo už dokumentų apskaitą, parašas (gavus grąžintą dokumentą)	Pastabos
1	2	3	4	5	6	7	8

PASTABA. Kiekvienai tarnybinių dokumentų rūšiai (pasienio sargybų pamainos darbo planui, tarnybiniam žiniaraščiui A formos, tarnybiniam žiniaraščiui B formos) išduodamų tarnybinių dokumentų apskaitos registre pildomas atskiras lapas.

Pakeitimai:

1.

Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Įsakymas Nr. [4-969](#), 2006-12-29, Žin., 2007, Nr. 2-114 (2007-01-06); Žin., 2007, Nr. 4-0 (2007-01-11), i. k. 106231SISAK0004-969

Dėl Valstybės sienos apsaugos tarnybos vado 2006 m. spalio 6 d. įsakymo Nr. 4-706 "Dėl Sienos kontrolės nuostatų patvirtinimo" pakeitimo